Ч. 17 (14.849). Львів, середа 26. січня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевики поспішно укріплюють західний кордон.

Як подає естонська преса, в СССР помітня атмосфера военного поготівля. Здовж естонського та латвійського кордону з поспіхом будують укріплення, населення прикордонної смуги масово виселюють у глибину краю.

АНГЛІЯ НЕ ХОЧЕ ЗАМИКАТИ СВОГО КОНСУЛЯТУ В ЛЕНІНГРАДІ.

Як відомо, СССР зажадав від кількох держав, щоби вони зменшили скількість своїх консулятів у СССР залишаючи лише стільки, скільки СССР має консулятів у них; м. ін. Англія мала зліквідувати консулят у Ленінграді, залишаючи лиш один — у Москві, бо СССР має лиш один консулят в Англії.

Англійський уряд відповів на те, що він має в СССР лиш один консулят — у Ленінграді, бо консулят у Москві, що його вів один урядовець амбасади, зліквідовано. Якщо большевики, не зважаючи на те, замкнули би британський ленінградський консулят, Англія застерігає собі вільну руку.

ХОТЯТЬ ЗАМКНУТИ ФІНЛЯНДСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

Уряд СССР запропонував Фінляндії скасувати фінляндський консулят у Ленінграді; зате він скасував би свій консулят у Віборгу.

ОБУРЕННЯ У ФІНЛЯНДІЇ.

Уся фінська преса, без огляду на політичний напрям, домагається, щоб уряд енергійно зареагував проти СССР, якого кордонна сторожа перейшла фінляндський кордон, убила фінського вояка та схопила двох фінських рибалок.

Китайці затопили понад 300 японських вояків.

З китайських джерел інформують: Вчора (понеділок) рано китайські летунські ескадри збомбардували в околиці Суанчану японські транспортовці, що перевозили вояків. Вони затопили коло 10 суден; понад 300 японців згинуло.

ПЕРЕСТРІЛКА НА ПОБЕРЕЖІ ГАЙНАНУ.

Токійське міністерство оборони подає: Японський гидроплян відкрив більшу скількість китайських джонок у пристані Юлін на Гайнані. Прибережні батерії приняли вогнем японські човни, тоді японські военні кораблі збомбардували китайські позиції.

РУЗВЕЛЬТ ОРГАНІЗУЄ ЗБІРКУ НА КИТАЙЦІВ.

През. Рузвельт написав до голови американського Червоного Хреста письмо, в якому взиває американців зібрати 1,000.000 долярів, „щоб облегчити недолю мільйонів китайців".

НОВІ УМОВИНИ ЗАМИРЕННЯ?

Як подають кола, зближені до китайського уряду, мін. Гірота предложив Китаєві 4 умовини, за які Японія перервала би военні операції. 2 з тих точок, а саме демілітаризація деяких областей та економічна співпраця Японії з Китаєм, не викликують спротиву з китайського боку.

ЯПОНІЯ НЕ ВИЗНАЄ ЧУЖИНЕЦЬКИХ КОНЦЕСІЙ У КИТАЮ?

Начальний вожд японських військ у Китаю ґен. Матсуї заявив у інтерв'ю, що Японія не визнає невтральности заморських держав у концесіях, що їх вони дістали від китайського уряду.

Японський уряд зложив заяву, якою старався злагіднити враження тих „слів старого вояка", але це не заспокоїло европейської публичної опінії.

Червоні евакували Теруель.

Національна головна кватира повідомляє: Національні війська заняли нові ворожі позиції під Теруелем, де найшли 30-ох поляглих червоних і чимало зброї та муніції. Крім того зістрілено 7 червоних літаків.

Стежі національних військ ствердили, що червоні вже евакували Теруель. Зрештою це місто втратило стратегічне значіння, від коли національні війська здобули Альфамбру. Червоні займають ще лише два сильні становища: Санта Барбара і Мансуето.

ЗІСТРІЛИЛИ 147 ЧЕРВОНИХ ЛІТАКІВ.

Комунікат, що його надала радіостація в Саляманці, подає, що від початку битви за Теруель там зістрілено 147 червоних літаків.

Кінець конфлікту між Сан Домінґом і Гаїті.

Граничний конфлікт між двома республиками Середущої Америки Сан Домінґом і Гаїті, зліквідовано. Сан Домінґо зобовязалося заплатити 750.000 долярів відшкодування, запевнити безпеку громадянам Гаїті, що перебувають на домінґській території, офіційно висловити співчуття і покарати виновників, які спричинили масакри громадян Гаїті на пограниччі.

Сирія вже має консулят.

Згідно з франко-сирійським договором сирійський уряд заіменував консулів у Каїрі, Анкарі та в Багдаді.

Сирійська делеґація під проводом прем'єра, що веде тепер переговори в Бейруті, відвідала великого муфтія Палестини.

Віцеміністр Пацьорковський уступив.

Віцеміністр внутрішніх справ Пацьорковський уступив зі свого становища. На його місце призначили б. станиславівського, а в останньому часі варшавського воєводу — Наконечнікова-Клюковського. Пацьорковський іменований варшавським воєводою.

Присилайте передплату!

Женевські містерії.

Женева, 20. січня 1938.

Сота сесія Ради Ліґи Націй не має щастя. Її назначили були на 7. січня, потім відложили на 17., опісля на 26. ц. м. Самі ці відкладання свідчать про те, яка політична боротьба відбувається навколо руїни Л. Н. між ріжними чинниками, заступленими в Женеві і незаступленими в ній. Прихильники вдержання при житті Л. Н. намагаються природно полагодити поза межами сесії ті суперечки, які моглиб надати їй зовсім невврочистий характер. Справа ця очевидно не легка і незабаром будемо бачити, як її полагодять.

Політичні авгури в самій Л. Н., що намагаються своїм таємничим виглядом викликати враження, що вони коли не все, то у всякім разі багато знають, видають за дійсність свої наміри й бажання і знають фактично не більше того, що появляється у пресі. Колись Л. Н., себто її постійний женевський апарат, була поважним політичним чинником сама по собі вже наслідком довголітніх женевських традицій. Від них і від колишнього значіння женевського апарату залишилося тепер дуже небагато. Але це не перешкоджає генеральному секретареві Л. Н. Авенолеві подорожувати до Льондону й Парижа і робити там заходи в напрямі справді досить хиткої і неокресленої політики рятування женевської установи, яка сама по собі не втратила ще цілком симпатій усіх народів. Але очевидно п. Авеноль улягає у значно більшій мірі впливам Парижа й Льондону, ніж сам впливає на них. Оскільки і французький і англійський уряд виступає одностайно в Женеві, є вони тут найповажнішим чинником. Це виявилось між іншим і з приводу другого відложення сесії, яке було спричинене крізою ради міністрів у Парижі. Французький уряд у порозумінні з англійським звернувся до генерального секретаря Авеноля з проханням відложити сесію. Це порозуміння, розуміється, виконано, але воно викликало іронічні уваги в деяких часописах того змісту, що міністеріяльна кріза у Франції вистачає для того, щоб зробити сесію Л. Н. неможливою.

Дальшим поважним чинником у Женеві є московський уряд, який намагається шляхом через Париж вивискати для себе всі інші женевські чинники Але й у самій Женеві і поза нею істнують чинники, що стоять на перешкоді до здійснення і московських і деяких інших плянів. Цими чинниками є великодержави, що до Л Н. не належать і ті держави, що противляться вперто бути чужим знаряддям у боротьбі „ідеольогій". Політичні пляни ріжних держав, які злучено з 100-ою сесією Ради Л. Н., не далися приготовити вистарчально. В цім полягає і вся містерія з відкладанням цієї сесії. Разом з тим ці приготування треба було закінчити в останній хвилині на те, щоб противники не мали часу їх ударемнити. Які саме справи мають станути на порядку деннім цієї сесії, властиво невідомо, але це може бути і ціла політична ревія від еспанської справи до румунської. Здобуття Теруелю большевиками давало поважні можливости для розвитку широкої демагогічної кампанії в Женеві і поза нею. Міністеріяльна кріза у Франції малаб кінчитися скорше, і то перемогою Блюма чи принайменше Еріо. Дельбоса Москва в Женеві не хотілаб бачити ні в якім разі. З огляду на те, що поріжнення між московською делеґацією та представниками Франції й Англії моглоб прибрати в Женеві загрозливі форми, уважав Літвінов очевидно за краще сидіти в Москві та наразити Суріця на цю дипльоматичну небезпеку. „Ізвестія" висловлювали виразно побоювання, що декларація, якою західні великодержави малиб відзначити ювилейну сесію Л. Н., випаде надто приязно у відношенні до неприсутніх „фашистівських" держав.

Але який не був би проектований денний порядок цієї сесії, нема сумніву, що національні держави його дуже порушили, доконавши цілої

зминки нових політичних фактів у центральній та південно-східній Европі. Поважна зміна політичного ладу в Румунії, конференція представників Італії, Австрії та Угорщини в Будапешті, парляментарна промова міністра Бека і його подорож до Берліна та урочисте приняття югославянського премієра в Берліні скріпили становище й тактику невтральних держав у Женеві зі Швайцарією та Польщею на чолі і цілком перемішали франко-англійські пляни. Поразка Блюма при спробі утворити нове міністерство та полишення Дельбоса в новім міністерстві Шотана завдають тяжкий удар і московським плянам у Женеві. Чи не обмежиться ювилейна сесія Л. Н. при таких обставинах до звичайних резолюцій самого лише формального змісту, будемо бачити незабаром.

М. Данько.

З польської преси.

СТ. ЛОСЬ ПРО РОЗВЯЗКУ

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЄМИ.

У циклю статтей, що появились у „Бюлетині П.-У." з нагоди його анкети на тему „Як розвязати польсько-українську проблему?", в останньому числі того часопису з 23. ц. м. появилась стаття п. Ст. Лося. Звернувши увагу, що практична розвязка цієї проблеми неможлива, як довго польська влада й польське громадянство не приймуть засади, опертої на фактичному стані річей, що у Східній Галичині є два народи, дві мови й два віроісповідання і що не можна брати під увагу розвитку тільки одної частини населення краю, — автор подає практичні вказівки, що треба для добра національних взаємин зробити. Він формулює їх у 10-ти точках, ядерних, але й мотивованих. Вкоротці їх перечислимо:

1) Ввести повну мовну рівноправність у зовнішньому урядуванні,

2) Ввести повну двомовність у всіх написах і оповістках, призначених для ужитку публики.

3) Офіціяльне признання жовто-блакитних барв та допущення їх підчас польсько-державних і національних свят поруч з польськими барвами.

4) Занехати всякі міркування на тему культурної вищости польського елементу над українським елементом. Серед наведених аргументів на цю тезу, автор звертає увагу, що такі міркування не тільки шкідливі, але й опираються на фікції, бо польська суспільна структура щораз наближується до української суспільної структури: спролетаризований селянин і спролетаризований інтелігент. 4 генерації нової української інтелігенції в Галичині — це досить навіть на витворення культурної традиції.

5) Зліквідувати шкільний утраквізм та заступити його паралелізмом.

6) Ввести воєвідську й повітову самоуправу, оперту на рівноправні, рівнобіжні і паритетні національні курії. Признати кожній курії власні компетенції та власний буджет у справах, які тільки її торкаються. Ввести національні курії при виборах до центрального сойму, щоб виборча боротьба не велась між народами, тільки між суспільно-політичними програмами внутрі кожного громадянства, певного за свій стан посідання.

7) Оснувати на терені заселення, по змозі у Львові, вищу українську школу для українознавчих наук у найширшому розумінні цього поняття.

8) Шанувати український національний дорібок у господарській ділянці, з тим, що — признаючи окремішність української господарської організації — аналогічні організації польські повинні разом з ними розвязувати спільні господарські проблеми краю.

9) Підтримувати всі зусилля, що ведуть до депролетаризації українського елементу по селах і містах.

10) Підтримувати й організувати гін українців до урбанізації. Спонукувати українські окремішні організації робітників, ремісників, купців і промисловців до співпраці з аналогічними організаціями польськими.

Автор надзвичайно льогічно й розумно доказує, що всі ті точки не тільки в нічому не загрожують польському станові посідання, але й корисні для держави, при чому дають українцям такі можливости розвитку, що мусять притупити вістря національної боротьби. Стаття аргументована теж влучними історичними порівнаннями.

„Українські шовіністи" і „гайдамацька куля".

Наш випробуваний приятель, краківський ІКЦ, підняв новий алярм.

„Рішуча постава польського громадянства на терені „Малопольські всходней", що змагає до господарського та політичного скріплення, викликала реакцію з боку українців, що причинили „дискусію" на тему нормалізації відносин і показали кігті. З численних кореспонденцій, які ми дістали, виходило ясно, що в міру організації польського громадянства, реакція українських шовіністів переходила всякі межі. Не могли погодитися з тим, що польське громадянство реагує на відносини та підкреслює, що хоче бути на тому терені господарем. З цілої низки листів з ріжних сторін „Малопольскі" видно, яких радикальних засобів треба би, щоб прикоротити український шовінізм".

Це нічого нового і незвичайного. ІКЦ здавна відомий як пропагатор „радикальних засобів" проти українців. Кожна його стаття про українську справу чи про українців — це тільки наклик влади, щоб пристосувала ті „радикальні засоби". Та цікаві спонуки до тих накликів.

„В селі Потуторах — читаемо в тій самій статті — під Бережанами впав від гайдамацької кулі бл. п. Ян Онущак на другий день Різдва. Покійний був ідейним, тихим діячем, що не рахував на відзначення. Це вже другий випадок у тому селі. Кілька літ тому впав від скритовбивчої гайдамацької кулі льояльний русин. Оба вбивства виконано біля дому кооперативи, щоб немов підкреслити, до яких цілей служать ті доми".

Тепер приходить найцікавіше. Читаємо дослівно:

„Останнє вбивство поставило на ноги поліцію, що визначила 1.000 зол. нагороди".

Отже поліція визначує нагороду, щоб вислідити вбивника. Але ІКЦ вже знає, що це „гайдамацька куля". Знає наперед. І цього йому досить, щоб накликувати:

РАМОН ДЕЛЬ КАСТІЛЬО.

ПРОЧУТТЯ.

Кілька років тому я познайомився в Монте Карльо з дуже багатим англійцем Жоржем Гінксом. Підчас розмови з ним я довідався, що він таксамо як я вибирається в морську подорож.

Одного дня сказав Гінкс до мене:

— Я мушу нині ввечір піти до касина і на рулетці заробити собі на кошти подорожі.

— Ваше бажання дуже похвальне, але ви знаєте, що щастя в рулетці не можна передбачити.

— Побачите, що я виграю — відповів він рішучим голосом — бо я находжуся саме у щасливій подорожі.

— Можна вам тільки позавидити, коли ви такі певні — відповів я з усміхом.

— Але це справді так. Якесь прочуття тягне мене нині до гри і каже мені, що я виграю.

— А чи прочуття ніколи не зрадило вас?

— Від шости років ніразу. Шість років тому я ще був бідаком, хоч усе, що я робив було передумане і підготовлене після застанови. А нещастя тягнулося за мною крок за кроком. І саме тоді нараз усе змінилося і від того часу я йду спокійно за внутрішнім голосом. Кожне моє прочуття здійснюється з математичною точністю.

Увечір я пішов з Гінксом до касинової салі і за столом рулетки сів поруч нього.

Кулечка підстрибувала, перескакувала цифри, крупієр виплачував гроші і ще з більшою швидкістю згортав заробітки до каси. Гінкс приглядався, не грав.

— Чому-ж ви не ставите? — питаю.

— Треба вичекати. Я не маю ще відповідного настрою.

Минув якийсь час, заки він несподівано кинув на одне число більший банкнот.

Він виграв. Після цього знову перечекав кілька хвилин і поставив. Нарешті 60.000 франків згорнув до кишені і встав.

— Незвичайне! — сказав я до себе впівголос. Мій приятель, якби і не чув.

За хвилину сам звернувся до мене:

— Правда, незвичайне? — і ввесь сяв. — Я вже сам цікавий, як довго такий стан буде тягтися. Тепер маю таке враження, що більше моя нога не торкнеться підлоги касина.

Ми вийшли і сіли напроти на терасі нашого готелю. Там сиділа молода елегантна дівчина, виїмково гарна. Ще того самого вечора ми познайомилися з нею за вечерою. Гінкс сказав до мене на другий день уранці:

— Ця дівчина — італійка, зветься Беліна. Вона має в собі щось такого приналного, що ви не здивуєтесь, коли вам скажу щиро — я попросту закоханий. Я маю прочуття, що і я для неї не байдужий і вона відплатить мені взаємним почуванням, а за тим іде інше прочуття, що вона буде моїм лихом.

— Коли так, то попросту перервіть знайомство з нею, виминайте її.

— Маєте рацію. Це булоб найрозумніше в такій ситуації.

Він споважнів і за якийсь час сказав меланхолійно:

— Я бачу в її очах якусь глибину, що тягне мене, притягає як крутіж на воді... Ця дівчина не принесе мені щастя.

*

Гінкс виїхав зі мною у далеку подорож у товаристві Беліни і ввесь час був дуже щасливий. Коли я жартував собі з нього, що його прочуття цим разом обмануло його, він покивував сумовито головою.

— О, ні... Ця блаженність нагадує тишу моря перед бурею. Я прочуваю, що доходжу до вершка своїх щасливих днів і що відтепер їхатиму ввесь час униз.

Я розважував його жартами як міг, але він повторяв часто свою давню фразу:

— У очах Беліни є щось як глибина крутіжу, що тягне мене за собою.

*

Ми покинули Єгипет і виїхали на маленькому пароплаві до маленької пристані малоазійського побережжя. Ми минули Бейрут і Александрету і приїхали до Адамії.

Капітан корабля повідомив нас:

— Тут зупинимося шість годин.

Кілька моряків виїхало на човнах на гладесеньку поверхню моря, щоб ловити риби. Вони вживали до риболовлі зовсім примітивних причандалів: на один кінець довгого мотузя причіпляли гачок, на кінець другого дощечку, що плавала свобідно по воді. З човнів вони дивилися, коли дошка рухається і тоді підпливали ближче, щоб витягати зловлену добичу.

Беліні подобалася ця забава:

— Можеб ми теж поїхали човном? — запропонувала нам.

Сонце пражило сильно і я волів залишитися в тіні на кораблі, але Гінкс, що сповняв кожне бажання улюбленої дівчини, не міг їй відмовити.

Море було тихесеньке, таке, що навіть не чути було подуву вітру на хвилях

Гінкс і Беліна проїждажали коло одної великої дошки, яка холіталася від зловленої риби. Коли дошка перехилювалася на поверхні щораз сильніше, Беліна нахилилася до неї, щоб її зловити. Зловившися за неї, перехилилася і впала в воду.

Гінкс скочив у воду за нею. На хвилину вони обидвоє щезли нам з очей. Моряки підпливали їм на поміч і не могли їх найти.

Щойно дві години пізніше виловили їх тіла з глибини моря.

Беліна трималася сильно руками шиї Гінкса, пригорнувшися до нього. Було ясно, що вона потягнула його своїми обіймами на дно.

Так здійснилося прочуття Гінкса, що Беліна принесе йому нещастя.

Переклав з. б.

„...мусимо зачати супроти гайдамаків іншу політику, з мужеською поведінкою, показати, що на тій землі ми господарі. Простягнену до згоди нашу руку відкидають і обризкують чашою власною кровю! Доволі тих жертвенних спроб!“

Не входимо у справу вбивства в Потуторах, її виясять компетентні чинники. Підкреслимо тільки: Комітет порозуміння польських суспільних організацій з його гаслом „ні пяди землі в українські руки“ — це самооборона, це навіть простягнена до згоди рука. А організація українських сил для оборони національних громадянських прав — це „український шовінізм“.

ГОРОХ З КАПУСТОЮ „ВОЛІ І ЧИНУ“.

Орган львівської округи Звйонзку Легіоністів „Волі і Чин“ у кожному числі присвячує масу місця українській тематиці. Можнаб з цього радіти, колиб не те, що це зацікавлення українськими справами має цілком своерідний підклад: або лайки, або доносу, або такої сумбурної інформації, в якій правда всуміш переплутана з фантазією та злобними вигадками, що інколи просто жаль стає, що будь-що-будь поважний орган поважної організації став доменою якихось „спеців“, які — користаючи з нотрорійного на львівському терені малого числа польських журналістів, які знають українські справи та вміють про них писати, — пишуть і друкують там усе, що їм диктує їхня злоба, ненависть до українства та їхній примітивізм.

В останньому числі того часопису маємо щось аж 4 статті, присвячені українцям. Розмірно найрозумніша з них — на сірому кінці, підписана ініціялами К. О.; „Погляньмо на український світ“, — в якій автор накликує львівських поляків, щоб більше цікавились українськими справами, не тільки політичними, але саме радше українськими культурними здобутками, українською літературою і мистецтвом, про що поляки знають дуже мало, якщо взагалі знають щонебудь. „Панує прийнятий погляд, що все те, що українське, це вороже, чуже, що це тільки банда підпалячів, від якої треба мерщій відгородитись кільчастим дротом незнання, замкнути очі і вуха на відгуки того ворожого світа та зірвати з ним усякий звязок, залишаючи його тільки владі безпеки...“ Характеристика загально-громадянського польського підходу справді дуже правильна і влучна.

Правда, і сам автор зраджує, що тими настроями трохи заражений, коли говорить про те, що „росте ірредента“. Але його покликові, що треба полякам пізнати український світ, — ми можемо тільки притакнути: ми стояли і стоїмо завжди на становищі, що того пізнання не лякаємось.

Зате нпр. є у тому числі зараз на другому місці велика стаття на церковно-релігійну тему. Залишаючи зовсім на боці мериторичні погляди автора і порушену ним справу, — шануючий себе український часопис не може ані того автора називати ані вдаватись з ним у дискусію. З хвилиною, коли той автор дозволяє собі на ординарну персональну лайку на Митрополита Шептицького — його виступу не можна зарахувати до категорії публіцистики.

Як можна теж поважно дискутувати з автором чергової статті, п. Станіславом Ліпінським, який твердить, що „не можна заперечити, що за польських часів поводиться українцям краще, ніж за австрійських часів“. Чи п. Ст. Ліпінський кепкує собі? Чи він знає статистику українських народніх шкіл у 1913/14 р., чи він знає число катедр і доцентур, що їх мали українці у львівському університеті за австрійських часів? Чи він знає, як тоді виглядала самоуправа від її найнижчих ступнів аж до найвищого ступня, яким був Краєвий Виділ? Чи він знає врешті про компроміс, заключений між українцями та поляками у 1914 році про виборчу ординацію до галицького сойму? Чи він знає, що таке нпр. Наукове Товариство ім. Шевченка діставало за австрійських часів 120.00 корон річної субвенції, себто рівно 10 разів більше, ніж її дістає від кількох літ від польського скарбу? Чи він знає про змогу доступу українців до політичної адміністрації за австрійських часів, про їх участь в австрійському старшинському корпусі і поліції! Чи він пригадує собі права української мови тоді й тепер, написи на прилюдних державних і самоуправних установах, написи на залізничих двірцях і т. д., і т. д., — чи словом: вдає ігноранта і глумиться, чи дійсно стоїть на становищі, що історія польсько-українських відносин розпочинається тільки від того часу, коли він став реферувати українські справи у „Волі і Чині“, а раніш була тут пустка?! Або таке [illegible]: „...Сумами на мільйони золотих річно обчислюється інвалідські ренти, що їх виплачує польський державний скарб українським „ветеранам“. Ті „мільйони“ дістає 35 словами: трицять пять, інвалідів, на 1.074 зголошених; державний скарб видає на них ок. 20.000 зол. річно, а само УКТОДІ 100.000 зол. Інавіщо писати такі ідіотизми та компромітувати себе й орган, в якому таке написано?! Очевидно, коли автор починає порівнювати відносини у Польщі і в Совітах, він має чимало матеріялу у користь Польщі: але чи само таке порівнювання не є теж компромітуюче?!

Дальшу частину статті творять елюкубрації на тему, хто виграв і хто програв на Народньому Зїзді, при чому автор гадає, що це дотепно писати про „провідникув“ і відмінятм на всі відмінки слово „провід“, добалакавшись врешті до того, що треба „легковажити провідникув, а справді чесно і сердечно та без хитрощів звернутися безпосередньо до громадян польської держави української національности“. Але забув сердега, чи не знав, що й ця рецепта вже випробувана і що гасла „понад головами провідників до почцівего людку“ було цілою теорією, яка була у практиці реалізована! Справді, чи не можна було видумати щонебудь більш оригінального? Коли йде про даний випадок, то ми служимо навіть адресою тих „громадян польської держави української національности“, до яких можна з повним успіхом звернутися понад головами українських провідників: до української частини редакції „Львівських Вістей“.

— Врешті ще на іншому місці у тому самому числі маємо „Апель до Пана Міністра Фінансів Е. Квятковського“: той „апель“ — це донос на сен. О. Луцького особисто та при цій нагоді на всю українську кооперацію, „домену впливів п. Луцького“. На якому рівні та атака, можна уявити собі, коли непідписаний автор м. ін. атакує і „Діло“, опіраючись на „ревеляціях“ п. Ганасевича з „Русскаво Голоса“! Характеристичне, що автор оперує і такими даними, як те, кого ніби то сен. О. Луцький „форсує“ на терені УНДО: такі „конфіденціональні“ відомости надають особливого запаху подібним доносам, яких інтенція аж надто прозора.

Безумовно, що пп. автори статтей з „Волі і Чину“ бажалиб собі, [illegible] обовязуючого карного [illegible] та закону про товариства українських [illegible] спеціяльний намордник, та щоб польські міністри мали право виконувати кураталю над членами українських політичних партій, якими не малиб права бути члени ніяких інших, культурних чи господарських, установ і організацій. Віримо теж, що декому дуже неприємно, коли український діяч має цивільну відвагу і почуття особистої гідности. Але сумніваємось, чи такими доносамами, як отой у „Волі і Чині“ можна буде осягнути той ідеальний тип українського діяча, за яким тужить автор інспіратор тієї замітки.

До припинення діяльности Білоруського Національного Комітету.

Вельмишановний Пане Редакторе!

У звязку з появою на сторінках Вашого цінного часопису комунікату про причини припинення діяльности Білоруського Національного Комітету у Вильні, щоб прилюдна опінія не була мильно поінформована, прошу ласкаво вмістити таке вияснення:

1. „Білоруський Національний Комітет у Вильні основали у Вильні в 1918 р. не білоруські мінські еміґранти, але місцеве білоруське громадянство, і він до останніх днів був його найвищим представництвом.

2. Цілі й завдання Комітету виявлялись у відповідних ухвалах, і його діяльність була ввесь час під контролею адміністраційної влади.

3. Нема ніяких підстав твердити, що діяльність Комітету була суперечна з обовязуючими в польській державі законами, бо згідно з правдою Комітет 20 літ вів свою діяльність з дозволу влади.

4. Влада давала Комітетові дозволи на влаштування білоруських національних свят, м. ін. теж роковин проголошення в Мінську в дні 25. березня 1918 р. незалежности Білоруської Республики — антитези до Совітської Республики (БСРР).

5. Цілі й завдання Білоруського Національного Комітету ніколи не покривалися з цілями й завданнями комуністичних організацій, а діяльність Комітету, спрямована на оборону найживотніших білоруських національних інтересів, з природи й засадничих оглядів була суперечна з комуністичними впливами та діяльністю.

6. Вкінці закиди щодо: а) недозволеного контакту із закордонними чинниками, б) користання з фінансової допомоги поза громадянських закордонних джерел, в) щодо знайдення у льокалях зєдинених у Комітеті організацій доказів протидержавної діяльности — цілковито голословні та безпідставні.

Прошу приняти вислови пошани й поважання

Інж. Адольф Клімович,
б. голова Білоруського Національного Комітету у Вильні.

СВЯТА 22. СІЧНЯ.

У ПЕРЕМИШЛІ.

В суботу 22. січня ц. р. перемиське громадянство відсвяткувало 20-ті роковини проголошення Української Незалежної Держави скромними сходинами, які відбулися в год. 19.30 у великій салі Народнього Дому. На програму зложилися: 1) Полк. Красицький Олександер відчитав IV. Універсал, що його громадянство вислухало стоячи. 2) Д-р Загайкевич Володимир виголосив глибоко обдуманий та опрацьований реферат про значіння 22. січня 1918 р. 3) Ред. Кравців Богдан зі Львова виголосив цікавий реферат на тему „Наші завдання під сучасну пору“, в якому подав низку оригінальних думок. Сходини покінчились відспіванням національного гимну. В цілости сходини полишили серед численно зібраного громадянства незатерте враження та піднесли всіх на дусі. На окрему згадку заслуговує, що ініціятори сходин скромно та ефектовно прикрасили сцену. — Другого дня в год. 12. у катедральному храмі, виповненому по береги громадянством, о. канцлер Лопачак в асисті двох діяконів відправив Службу Божу в намірении Українського Народу. По Службі Божій о. канцлер Гриник виголосив патріотичну релігійну проповідь.

У ВАРШАВІ.

У великі. 20-ті роковини IV. Універсалу Української Центральної Ради в Києві про Самостійність України, як і роковини злуки українських земель, відбулись у Студентській Громаді святочні сходини. Усі інші українські організації у Варшаві вшанують 20-те свято 22. січня окремою спільною академією.

БЕРЛІН.

21. січня ц. р. влаштувало в Берліні „Українське Національне Обєднання" урочисте свято у 20-ліття проголошення Незалежної Української Держави, бою під Крутами й берестейського мира та 19-ліття української соборности. Свято відбулося в „Ляндвер - Касіно", одному з найбільше репрезентативних касин Берліна. У прибраній українськими килимами українськими й німецькими прапорами та великим тризубом салі зібралося к. двіста осіб добірної публики чужинецького світу й українського громадянства з столиці та провінції. Свято відкрив промовою в українській і німецькій мові голова УНО ппполк. Т. Омельченко. З рефератами на святі виступили запрошені: ген. полк. В. Зелінський і ген. чет. В. Курманович, з яких перший виголосив промову в українській мові, другий у німецькій. Реферат у німецькій мові про Крути доповнив програму вечора. Свято закінчено відспіванням гимнів.

Між публикою були представники міністерств закордонних і військових справ та міністерства пропаганди, бюра Рібентропа, закордонно - політичного уряду партії, організацій німецьких ветеранів, школи провідників СС., партійної закордонно - політичної школи, Проводу Гітлерової Молоді, студенства, тощо. Крім того такі визначні особи, як куратор Українського Наукового Інституту в Берліні проф. Пальме, публіцист Аксель Шмідт, п-ні Меллер ван ден Брук та ін. Також численні представники поневолених Москвою націй: грузини, туркестанці й ін., як теж репрезентанти чужинного студенства завитали на свято.

22. січня відбулося святочне складення вінків на могилах державного секретаря військових справ ЗУНР полк. Д. Вітовського й голови Української Військової Місії в Німеччині полк. К. Новохацького.

З нагоди свята УНО випустило німецьке видання свого органу „Український Вістник", яке роздано між приявними на академії й крім цього масово розповсюднено. На зміст німецького числа „Українського Вістника" склалися статті про Січневі Роковини та про мету й завдання УНО. В берлінській пресі появились обширні звідомлення про свято УНО.

Конфіската православного „Слова".

Варшава, 23. січня.

Митрополит Православної Церкви у Польщі Денис не дістав ще дотепер ніякої відповіди на просьбу-інтерпеляцію, спрямовану — як ми вже інформували — до міністра освіти Свентославського в справі відомих подій у Кремянеччині.

Своєрідну сензацію викликала у Варшаві несподівана **конфіската офіціозу Православної Митрополії „Слово"** з 16. ц. м., наклад якого на приказ Комісаріяту Уряду заняла поліція за статтю п. н. „Справа Гринок". Комунікат про ту багатомовну й мабуть першу конфіскату „Слова", заряджену майже одночасно з інтервенцією митрополита в міністерстві, принесло останнє число „Слова" без коментарів. Сконфіскована стаття реферувала хід відомих подій і кінчилась досить сміливими висновками.

Гром.

ВРАЖЛИВІСТЬ ОДНОГО КАТОНА.

У ч. 15 „Нового Часу" з 25 ц. м. ціла велика передова стаття присвячена моїй особі та моїм останнім відчитам у Варшаві й Лодзі. На тому самому місці, на якому від якогось часу читаємо палку оборону „нормалізаційного" курсу політики, находимо тепер там гострі закиди проти мене, як того, що висуває надто скромні вимоги супроти польської сторони! Автор статті, несвідомий цієї гротескової ситуації, вживає і в даному випадку питомих собі публіцистичних метод: зтакувати особу та легковажити собі таку дрібничку, як правдивий стан річи. Не чекаючи на появу денебудь авторизованого тексту мого відчиту чи його змісту та не цікавлючись тим, що такий обширний зміст появився вже кілька днів тому в останньому числі „Бюлетину П. - У." з 23 ц. м. (у Львові було те число вже в мин. пятницю, отже на три дні перед появою даного числа „Н. Часу"), автор тієї статті опер своє обурення на короткому репортерському звіті в одній лодській жидівській ґазеті, передрукованім в одній жидівській ґазеті у Львові! Не було ще такого шануючого себе прелеґента, який спростовував би по ґазетах звіти з його відчиту, так само, як рідко трапляється такий публіцист, що заслуговував би на пошану, який на таких звітах спирає акт обвинувачення. Типова рутенська підзорливість, що українець зі Львова їде до Варшави чи Лодзі „запродувати батьківщину", вяжеться в даному випадку з відсутністю примітивного політ. глузду, що його можнаб вимагати від передовика українського щоденника: адже ясна річ, що ніякий український прелеґент, який має почуття відповідальности і приватно розмовляє чи виголошує прилюдний відчит лише у власному імені, не буде перед польською стороною формулувати взагалі ніяких національно - політичних постулятів, а згадка про неполагоджені справи з цілого комплексу актуальних українських болячок може бути тільки ілюстраційним причинком до основної тези відчиту. До цього часу не було ніодної моєї статті, оголошеної у польській пресі, яка викликалаб застереження з українських політичних кол, як шкідлива нашій національній справі. Маю враження, що й своїх відчитів для польської публики, які зрештою можуть бути цікаві або ні і можуть подобатись чи ні, не маю потреби стилізуватися, як українець.

Правда, знаємо такого громадянина, який за час свого послування не виголосив ані одної промови в соймовій комісії, не написав ані одної статті до рідної чи чужої преси, не дав ні одного відчиту ані для української ані для польської авдиторії і не займався теж такими зайвими справами, як громадсько - політична праця в краю. Можу розуміти таку смертельну відразу до праці, але маю враження, що не конче треба лучити її з лайкою на тих, які по мірі своїх сил і можливостей займаються публіцистикою у рідній і чужій мові та інформаційною працею на легковаженому досі чужому ґрунті.

Кожний у цьому світі має своє місце та створений для чого іншого. Покищо досить мені власної свідомости та довіря того гурту земляків, на якому мені залежить, що місце, яке займаю, займаю з деякою користю і для рідної справи.

І. Кедрин

З українського життя у Варшаві.

ПАМЯТИ ПРОФ. ШЕРЕМЕТИНСЬКОГО

Дня 14-го січня ц. р. Український Науковий Інститут вшанував спеціяльним засіданням Економічного Семинара память недавно помершого українського **вченого-зоольоґа проф. І. Шереметинського**, що працював як еміґрант на Закарпатті.

Засідання відкрив **проф. І. Шовгенів** гарячою поминальною промовою і закликав ушанувати память Покійного повстанням з місць. Опісля п. **І. Липовецький** передав зміст великого (незакінченого) твору проф. Шереметинського п. н. **„Годівля в Україні"**, — овоч багатьох трудових літ наукової праці вченого

БІЛЯНС ЕКОНОМІЧНОГО СЕМИНАРА У. Н. І.

Український Наук. Інститут видав звіт з праці Економічного Семинара за останній рік. В 1936-37 акад. році відбулося 10 зборів Семинара. Іновацією було те, що на виклади запрошували українських економістів зпоза Варшави, а саме **проф. В. Іваниса й Б. Іваницького**, як теж і те, що відбувалися виклади для ширшої авдиторії. Особливу увагу присвятив минулорічний Семинар **проблемі Чорного Моря**. На цю тему п. **І. Липовецький** прочитав два реферати: про морську торговельну фльоту У. С. С. Р. і про минуле й сучасне головних українських портів.

У галузі державних фінансів **інж. Е. Глоїнський** дав виклад про прибутковий податок у СССР, а реферати п. **Гл. Лазаревського** охопили цілість проблем сільського господарства в УССР.

Друкований звіт У. Н. І. подає короткий зміст прочитаних викладів і переведених дискусій.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 9. Середа, 25 (13) січня 1888.

СЕЛЯНСЬКИЙ БУДЖЕТ.

У продовженні статті п. н. „Примусова асекурація" (на сесії сойму саме ухвалили тоді були закон про примусову асекурацію господарських будинків і хат по селах та містечках) знаходимо таку цікаву податкову статистику:

„...Для принятого нами вище 5-тиморгового господарства припаде річна сума самих безпосередніх податків 3 зр. 37 кр. До цього приходять передусім істнуючі вже додатки, а потім інші публичні тягарі. Щодо додатків, то красвий додаток виносить 31% безпосередніх податків, тобто у нашому випадку 1 зр. 04 кр.; індемнізаційний додаток 27% — 91 кр.; громадський з зачисленням шкільного пересічно до 40% — 1 зр. 35 кр.; повітовий 9% — 30 кр.; дорогові оплати 25.5% — 86 кр. Вже сума тих додатків (4 зр. 46 кр.) перевищає значно суму безпосередніх податків". Коли до того додати ще вартість 3—4 днів шарварків, до 1 зр. річно та пересічну суму видатку на будову й удержання парохіяльних будинків 1 зр. 89 кр. — то все те разом дасть суму 10 зр. 72 кр.

„Коли-ж тепер приймемо дочислений статистикою красвого виділу пересічний чистий дохід одного морґа ріллі на 2 зр. 55 кр., дістанемо чистий дохід цілого рільного господарства, яке ми приняли за приклад до обрахунку, в сумі 12 зр. 75 кр. Надвишка лишається така мала, що ані думати не можна, щоб вона могла покрити конечні потреби податника і його родини, тобто дати те „мінімум" істнування, яке згідно зі статистичним обчисленням д-ра Клечиньского („Стосункі влосьцяньске в Ґаліції з р. 1882) виносить пересічно для одної родини, зложеної з 5 осіб, суму 313 зр. 76 кр.".

ВІДГОМІН СМЕРТИ О. ФЕДЬКОВИЧА.

У довгому дописі з Чернівців ще кілька подробиць з останіх хвилин життя „буковинського соловія", опис похорону, на який „ні грізна буря-метелиця, ні тріскучий мороз, ба навіть темна ніч не спинила наших селян, щоб особисто віддати останню честь і прислугу тому, хто шанував їх і служив їм ціле своє життя вірно і щиро". — а далі ціла низка телеґрам з краю: зі Львова, Стрия, Перемишля, Тернополя, Бережан, Коломиї, Вижниці, Кіцманя і т. д. З Відня від Січи, з Женеви від М. Драгоманова. Між львівськими телеґрамами така від „Діла":

„Ділимо щирим серцем Ваш біль над могилою нашого Кобзаря Осипа Федьковича, роняючи теплу слезу по великій для цілої Руси втраті. В тяжкому горю відрадою нам віра, що на зеленій Буковині не переведуться такі соколи на славу Руси, як був покійник! — За редакцію „Діла": Іван Белей".

МОЛОДІ НАЦІОНАЛІСТИ — ПРОТИ ДОНЦОВА.

Великим відгуком відбився по цілій Варшаві широко коментований виступ ред. журналу „Ми", п. **Андрія Крижанівського**, що на відкритих зборах Корпорації „Запорожжя" відчитав 22 ц. м. частину нової книжки (появиться незабаром друком), яка в цілости присвячена гострій полемічній боротьбі з Донцовом і формулює, місцями майже сензаційно, становище молодо-націоналістів (ґрупа „Ми", д-р Ю. Липа і молоді публіцисти з „Трибуни Молодих" у „Тризубі") у цій справі. Прелеґент окреслив ґрупу Донцова, як своєрідне ґетто, піддаючи дуже гострій, місцями влучно арґументованій, критиці методи боротьби „вістниківців" з усіма українськими націоналістами, що „осмілюються думати інакше, як рабін-Донцов". Сензаційні міркування викликала м. і. безпощадна дискредитація особи **ґенерала Тютюнника**. У загальному акція молодо-націоналістів заповідається сензаційно.

НОВОРІЧНИЙ ВЕЧІР У „СПОКОЮ".

Українські варшавські мистці, зорґанізовані у „Спокою", не занедбали новорічних традицій. На вечір, зорґанізований управою рухливого мистецького гуртка прибуло крім самих членів, ще й багато запрошених гостей, представників преси, музик.

Новорічна громада провела кілька годин у настроєвій, свобідній атмосфері за спільним скромним столом, співаючи колядки та пісні.

В атракційній частині організованій — як хтось сказав — „просто з душі" талановита, — що, на жаль рідко виступає — співачка п. Липовецька виконала кілька творів, а дуже симпатичні **пп. Дунаєвський та Васьківський** пописувалися перед захопленою салею вдалими гуморесками. Враження — преґарне.

*

Не менше мило провела час варшавська Українська на вдалих вечірках У. С. Г. і Союзу Українок, що тішилися заслуженим успіхом.

КТВ.

Не зволікайте з присилкою дару на користь Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Голоси польських адвокатів про суди присяжних.

Супроти несподіваної постанови сенатської правничої комісії у справі судів присяжних по[...]лася вдруге оживлена публічна дискусія в тій справі. Забрали в ній участь у першій мірі польські адвокати.

На увагу заслуговують два голоси: стаття відомого варшавського адвоката Ст. Кієнського, поміщена на сторінках „Куріера Варшавського" і голос адв. Л. Беренсона на сторінках „Роботніка".

Адвокат Кієнський пише:

„У дискусії підкреслено, що наша суспільність не доросла до тієї інституції; що на лаві присяжних засідають люди, які не орієнтуються у повазі завдання; що у нас суди присяжних мали підстави в часі займанщини, а тепер вони непотрібні. Ті і їм подібні твердження та закиди позбавлені всякої ваги. Неприхильне свідоцтво нашої незрілости є хибне. Передвоенна Росія не мала більш зрілих мас, а проте Росія затримала суди присяжних. Ставав я перед судами присяжних у так званому занятому краю, бачив я зрозуміння справи серед лави присяжних, а від присудів у справах, у яких я вносив оборону, прокуратор не відкликувався до сенату.

Світ уважає суд присяжних одним із найкращих учителів дозрівання суспільности, яку він підносить умово та освічує. Цей суд впроваджує наче безпосередньо суспільність до участи у вимірі справедливости.

В часі дискусії в Союзі польських адвокатів пригадали, що на міжнародньому конгресі карного права, що відбувся перед трьома роками в Палермо, при участи представників кількадесяти народів, запала однозгідна постанова, щоб вимір карної справедливости виконували виключно суди, сперті на громадянському чиннику, чи це у формі інституції лавників чи судів присяжних. Суд присяжних, як слушно сказав один з послів у соймі, накладає на громадянина почуття відповідальности за другого громадянина, за його долю й життя, з'єднує громадян з ідеєю права, навчає, як треба право цінити й тому скасування суду присяжних унеможливить відбудову почуття права.

У часі польської неволі діяли суди з громадянським чинником у двох займанщинах. З Конгресівки йшли тоді петиції до Петербурга, щоб завести суди присяжних, але ті петиції стрічала відмова, бо російський уряд не хотів нашої суспільности вивіновувати тим добром. Урядово заслонювалися твердженням, що ми не доросли до судів присяжних.

Згідно з проектом лишилися би лише самі коронні суди, як фахові суди. Алеж прецінь судді, хоч і фахові, помиляються також часами і в своїх присудах нераз відбігають від ідеалу справедливости. Знаю про це добре з практики як довголітній адвокат. Адже недавно була справа, в якій перша інстанція видала присуд смерти, а друга інстанція засудженого звільнила.

Не можуть заступити судів присяжних також мішані суди з участю громадянського чинника — при помочі лавників. Лавничі суди, німецький продукт, що відповідає може психіці німецького народу, нам не відповідає. Принятта такого проекту булоб свідоцтвом незрілости для власної суспільности, обідниолоб власне громадянство відбираючи йому добро, що вяже його безпосередньо з органом виміру справедливости. Перекреслити, скасувати — це легка річ, що не вимагає праці. Але не туди шлях до поправи державного буття."

Адвокат Л. Беренсон у статті „Діло ліквідування" на вступі стверджує, що галицькі суди присяжних це „руїна", це останки „народнього судівництва".

„Односторонне обличчя лави присяжних, що складається переважно з емеритів і урядовців, узалежнених у великій мірі від такої чи іншої адміністраційної влади, таке обличчя не може викликувати великого довіря. Приявність предсідника, державного судді в кімнаті нарад, його право поучувати присяжних, давати вияснення і т. д. — все те вяже громадянина, обмежує його свободу думки і поведінки, робить з нього контрольовану істоту, а часами і кермовану представником влади. І треба мати великий запас цивільної відваги і велике почуття громадянської самостійности, щоб у кімнаті нарад протиставитися урядовій суґестії."

Проте і він стає в обороні судів присяжних і кінчить:

„Атаку на засаду самостановлення, так пристрасно поборювану на конституційній площині, перенесено і на судовий відтинок, який десь у тіні заховав народній первень, щоправда лише в карикатурі. Тому з таким завзяттям кинулися на суди присяжних, щоб знищити те, що полякам дала Австрія, що німці відобрали напередодні війни, а чого царат ніколи не хотів признати.

Можна, річ ясна, на підтримку ліквідаторських зазіхань покликуватися на більші або менші авторитети, на ті чи інші екзотичні держави, можна оперувати якимсь прикладом із судових хронік і говорити про згіршення, яке викликав той чи інший сенсаційний процес. Можна в останній хвилині супроти загроженої ситуації в сенаті кинути якусь невиразну й малозначну обітницю громадянського чинника, але ті всі моменти не ослаблять у найменшій мірі переконання, що тут іде передовсім про те, щоб викинути з судівництва „народній елемент".

До всіх українських адвокатських аплікантів!

Виїмкове положення, що в ньому опинилася тепер українська адвокатура, в першу чергу українські апліканти — спонукало Виділ Секції Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові призадуматися над способами безпосереднього порозуміння з товаришами цілого краю для обговорення актуальних станових справ. Тому, що на щорічних Загальних Зборах Союзу Українських Адвокатів з'являється лише мінімальна кількість аплікантів з краю, через що всі рішення западають голосами львівських товаришів — порішив Виділ Секції Аплікантів при СУА скликати на день

20. лютого 1938 р. I. Конґрес

усіх аплікантів зорганізованих у Союзі Українських Адвокатів.

Завданням Конгресу має бути — згідно зі статутом Союзу Українських Адвокатів — підшукати успішніші ніж досі способи оборони прав, інтересів, потреб і будучности українських аплікантів та установити тісніші взаємини поміж аплікантами супроти загрози зліквідування аплікації у теперішній її формі. Засобами до осягнення наміченої цілі буде ухвалення відповідних рішень і резолюцій по основній дискусії над рефератами, що будуть виголошені на Конґресі.

Плянується поміщення в рямцях Конгресу 2 наукових та 4 організаційних рефератів. Теми наукових рефератів будуть вибрані з обсягу цивільного і карного права. Організаційні реферати будуть займатися громадянськими завданнями апліканта, сучасним становищем українських аплікантів, проектованою зміною закону про устрій адвокатури та організацією аплікантів у краю.

Для успішного переведення Конґресу вимагаємо активної підтримки усіх Товаришів.

Тому взиваємо всіх Товаришів, що з будь-якої причини ще не є членами Союзу Українських Адвокатів вписатися в члени Союзу **найдальше до дня 30. січня 1938 р.**, щоб уможливити собі в цей спосіб участь в Конґресі. В тій цілі треба внести негайно до Виділу Союзу Українських Адвокатів у Львові на руки П. Президента д-ра Костя Левицького у Львові, вул. Підвалля ч. 7 — подання про приняття в надзвичайні члени Союзу. На поданні треба помістити потвердження патрона про відбування практики.

Менше засібні Товариші, що вже є членами Союзу, повинні негайно скомунікуватися з Делеґатурою С. У. А. в осідку найближчого Окружного Суду та подбати при помочі своїх представників у влади Делеґатури, щоб їм запевнила матеріяльну підмогу на кошти приїзду до Львова. Уділення такої підмоги буде можливе у деяких випадках. Виділ С. У. А. звертається рівночасно до всіх Делеґатур у цій справі.

Кожний аплікант — член С. У. А. матиме право брати участь у Конґресі у власному імені.

Конґресовий Комітет подбає про дешеве приміщення та прохарчування попередно зголошених учасників Конґресу.

Подрібний порядок Конґресу буде поданий до відома окремим комунікатом.

Усякі дальші інформації дає та приймає зголошення тов. м-р Юрій Пачовський у Львові, вул. Підвалля ч. 7/II. п.

Просимо зазнайомити зі змістом цього письма усіх місцевих товаришів-українців та зі свого боку доложити старань, щоб Конґрес так під оглядом чисельности учасників, як змістовности дискусій і ваги винесених рішень — причинився до зміни теперішнього невідрадного положення та запевнив українському аплікантові відповідне йому становище.

Львів, дня 31. грудня 1937.

М-р Юрій Старосольський вр.

М-р Ю. Пачовський вр. М-р Ю. Фединський вр.

—o—

РІШЕННЯ НАЙВИЩОГО СУДУ ДО § 1325 А. Ц. К. З ДНЯ 24. 8. 1937.

Спричинець ушкодження бере на себе кошти лікування без огляду на те, чи ушкоджений уже їх покрив, чи до заплати їх є пізніше обовязаний.

З мотивів: Щодо заміту пізваної сторони, що позовник не може доходити в спорі заплати сум 150 і 200 зол., які як лікарський гонорар є довжний д-рові Т. і д-рові К., бо сам їх ще не заплатив, Суд Найвищий погоджується з правним поглядом у заскарженім присуді про нестійність цього заміту, бо з загального змісту припису § 1325 а. ц. к., що спричинець ушкодження тіла „бере на себе" кошти лікування ушкодженого, виходить, що бере їх без огляду на те, чи ушкоджений уже їх заплатив, чи також до заплати їх є пізніше зобовязаний.

Сторінка без політики.

Дім 1.000 траґедій.

„Звіринець" без звірів.

У Парижі мають небавом розібрати до останнього камінчика найбільшу французьку жіночу вязницю св. Лазаря. Цей велитенський старезний будинок, який має вже 800 літ, щезне тепер зовсім з лиця землі, щоб зробити місце новій модерній будові.

Таким чином повний безчисленних трагедій і несамовитих таємниць, кусень Парижа перейде до минулого. А будинок св. Лазаря має справді пестру і змінливу історію. У давніх часах служив цей будинок, як лічниця, згодом став пристановищем монашого чину. Останній щабель карієри будинку св. Лазаря — це вязниця.

Минуле будинку св. Лазаря уявляє собою чималий шмат історії. Між сірими мурами вязниці рішалася доля неодної людини. Непривітними коридорами пройшли сотні засуджених свою останню дорогу, з якої вже не вертались. У келіях вязниці сиділи жінки, які були героїнями велитенських процесів і приковували нераз цілими місяцями до себе увагу кримінального світа й широких кол публики, жадної сензації.

Літописець св. Лазаря.

Є людина, яка ціле своє життя цікавилася трагічно-романтичною долею старого будинку.

Д-р Бріцар працює вже майже 30 літ у св. Лазарі як визначний лікар. Він знав мешканки вязниці особисто. Деяких відводив на місце страчення. Таємничий настрій сірих будинків стратив уже для нього всю примару й жах. У своїм творі, над яким він працює, присвячує він чимало уваги мешканкам цього грізного будинку.

Багато історій, що їх д-р Бріцар оповідає, це немов баляди, писані кровю і вогнем. Підчас французької революції приміщували непривітні мури вязниці 1.400 політ. вязнів. Більше, як половина тих нещасливих згинула під ножем гільотини. Та лиш деякі з них знали, яка жахлива жде їх доля. Назагал із мешканцями св. Лазаря годі доволі добре поводились. Вязні розважалися музикою і грою в мяч. Їх удержували в переконанні, що небавом вийдуть на волю. Одначе ті, які покидали вязницю, йшли здебільша не на волю, лиш на шафот.

Жінка, яка всіх очаровувала.

В новіших часах, коли дві героїні сензаційних процесів мадам Штайнгайм і мадам Гумбер здобули собі сумну славу, станув будинок св Лазаря знову в центрі загального зацікавлення. Довгі місяці перебула у св. Лазарі „Гарна Мег" (так називали пні Штайнгайм) і своїми несподіваними виступами заскакувала все суддів, поліцію і присяглих.

Її обвинувачували у вбивстві мужа й матері. Важкі докази промовляли за її виною, але Гарна Мег уміла із диявольською просто хитрістю змилити усі напрямні слідства, так, що вкінці суд її звільнив, хоч сумнівів щодо її вини не було.

Який фасцинуючий вплив мала та жінка, найкращим доказом є хіба бурхливі овації, які їй публика після проголошення присуду зготовила та ті безчисленні подружі оферти, якими її засипали. Пізніше стала вона в Англії жінкою багатого англійського льорда...

Пані Гумберт, яка довший час вела княжий дім, мусіла вкінці замінити свою вибагливу палату на мури вязниці. Не без оправдання називали її найбільшою гохштаплеркою світа. Сума, яку вона „прошахрувала" за час своєї діяльности осягнула кругло 100 міліонів золотих франків.

На досмертний побут дістав келію у св. Лазаря інший „фінансовий ґеній" у спідниці — президент банку Марта Гано. І вона натягнула легковірних клієнтів на грубі міліони.

Мата Гарі.

Найсильніше враження на відвідувача робить ця частина вязниці, яку популярно називають у Парижі „менажерією". Келії ідуть по обох боках коридору і відділені від нього тільки решіткою. Зате між собою відділені вони стінами, так що на того, хто входить до вязниці, робить ця частина зовсім враження звіринця. Тільки нема в ньому звірят.

Підчас світової війни сиділи у тих відкритих клітках ворожі шпигунки. Таким чином були вони під постійним доглядом, на них спочивали в кожній хвилині чуйні очі контролерок.

Найвизначніший вязень Мата Гарі мала найвигіднішу келію. Тих девять місяців, які вона в цій келії висиділа, виявила вона просто мужеську волю і відвагу. Та найбільше сильної волі і відваги виявила вона саме тоді, коли д-р Бріцар прийшов у товаристві майора Юлієна, щоб її повідомити, що виконання присуду визначене на найближчий ранок.

Мата Гарі відтанцювала одній із вязничних сторожих її улюблений танок. Почувши повідомлення про страчення вона замовкла і просила, щоб її завели на Службу Божу до каплиці монахинь. До страчення приладилася немов на якийсь святочний виступ. Покидаючи свою келію, сказала вона:

— Ідемо на останній танок!

Зі слів старого вязничного лікаря виходить, що сцена перед смертю славної шпигунки зробила на нього найсильніше, просто потрясаюче враження. Мата Гарі не дозволила собі завязати очей. Вона виявила куди більше моральної сили, як 12 вояків екзекуційної чоти Вони були такі схвильовані, що тільки їхні дві кулі попали у свою ціль. Одна куля влучила танцюристку в ногу, друга поцілила в само серце. Мата Гарі згинула без словечка.

Так закінчився один драматичний розділ історії сірих мурів вязниці св. Лазаря..

—o—

ЗДОБУТТЯ АТЛЯНТІЙСЬКОГО ОКЕАНУ

Як відомо, з причини обороту землі і звязаного з тим відхилення вітрів, перелет літаком через Атлянтійський Океан лекший зі сходу на захід, ніж навпаки. Вже перші лети з Америки до Европи успішно покінчилися, але европейські майже завжди кінчилися трагічно. Очевидно це торкалося малих літаків зі „слабими" 500—1000 кінними двигунами. Такі літаки годяться хіба для змагунів і шибайголов таких, як пок. Лідберг, але не для солідних купців та дипломатів, які все таки не люблять рискувати життям.

Здобувають океан американці, німці та французи.

Французи побудували досі два велетні: „Ляйтенант Париж" і „Лайтенант Герреро", що гладко літають на лінії в Південну Америку. Тепер треба ще опанувати Північну Америку з її несподіваними густими мряками. Тому засновано нове товариство, що приступило до сфінансування будови велита-літака.

Оба згадані вже літаки важать всього по 40.000 кг. Новий, ще неохрещений літак буде важити 60.000 кг., його десять могутніх двигунів буде мати тільки 10.000 кінських сил. На свій чердак братиме літак 70 гостей й буде готовий аж у 1940. р. Щоби він міг відчалювати з Парижа побудують під Парижем штучне озеро. Причалювати буде літак коло берегів Нової Фундляндії, біля французьких островів Сент Пєр і Мікльон.

Фр.

КОРИСНІ ЩУРІ.

Виглядає цей наголовок на дивогляд, проте він не є зовсім дивоглядом. Бо хоч у всіх більших містах ведуть проти щурів справжні кампанії, які дають теж добрі наслідки, то є на світі місто в якому зі щурами не то що не воюють, але ще їх зберігають. Такі дивні звичаї панують у гірничому місті Цортмен у стейті Монтана (Злучені Держави Ам.). Там ніхто не стерпів би того, щоб хтонебудь і якнебудь скривдив щура. Копальнина управа наказала своїм гірникам окремим обіжником вважати нечисленних копальняних щурів своїми приятелями і за них дбати та їх зберігати.

Чомуж копальняне місто Цортмен так панькається зі щурами? Ці щурячі привілеї мають своє глибоке оправдання. При постійній підземній праці обвали землі у цортменських копальнях є доволі буденним явищем. Гірники запримітили, що при обвалі землі ніде не знайдено ніколи ніодного вбитого щура. Почали слідкувати за тим явищем і гірники прийшли вкінці до переконання, що щурі мають таємничий інстинкт, а саме чимало разів вдалося запримітити, що на короткий час перед кожним обвалом щурі втікали зі загроженого місця і втікали на безпечне. Ця масова втеча щурів стала сигналом небезпеки для гірників. І справді вже сотні гірників, які працюють у цортменських копальнях, врятувалися від смерти та від ран завдяки щурам, які втікали перед кожним підземним обвалом. Це дивне явище пояснюють тим, що щурі запримічують вже найменше обсунення дрібного каміння, яке попереджує завжди обвал землі. Люди не можуть такого невеличкого руху землі запримітити і тому здаються зовсім на інстинкт щурів.

ВЕСЕЛЕ.

ВИЩА ІНСТАНЦІЯ.

— Чи це не був Петро Вільха, який оце вийшов, коли я вернувся домів? — запитав суддя свою найстаршу донечку.

— Так, таточку!

— Я тобі вже казав, що не буду вже довше толерувати його відвідин у нас!

— Так, таточку! Але я відкликалася до вищої інстанції і мамуся не має нічого проти його відвідин.

ПРАВДА

— Ви мене назвали ослом, чи то правда?

— Я вас не назвав, але те правда!

ВІН ЗГАДУВАВ.

Пані Пацекова вернулася з лікувальної подорожі і питається дівчини:

— Чи пан часто згадував про мене?

— Так — відповідає дівчина — особливо останніми днями пан страшно кляв.

ДОВГА ВІДПУСТКА.

— Я приношу рахунок. Шеф казав мені не приходити без грошей.

— О, то в цілім своїм житті не будете мати довшої відпустки, як тепер. Можете справді тішитися

З БУДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ СОЙМУ.

Українська справа на порядку дня.

Буджет міністерства внутрішніх справ, одного з найважніших політичних ресортів, реферував на буджетовій комісії сойму пос. з Галичини Войцеховський, один з пеовяцько-легіоновиків. У своїй промові присвятив він багато своїх думок українській та жидівській меншині, не згадавши ні словечком про меншини білоруську та німецьку.

ЗАКИДАЮ УКРАЇНСЬКИМ ПОЛІТИКАМ...

Наші північно-східні землі — говорив пос. Войцеховський — залишилися при Польщі внаслідок виграної польсько-української війни в 1918—19 рр. Перемога польського вояка спасла ці землі від неминучої московсько-большевицької інвазії, від знищення нашої спільної християнської західної культури.

Закидаю українським політикам б. Галичини від 1918 р., що в намічуванні своєї політичної програми та у своїй діяльности супроти Польщі спізнювалися завжди на одну добу і тому завжди програвали. Коли Пілсудський ішов з Петлюрою до Києва, бригада західно-української армії Кравса боролася на боці большевиків (!). Треба було відразу виступити проти москалів, відразу, тобто принайменше в 1920. р., а тоді доля війни за Київ булаб напевно інша.

МІШАНИЙ ХАРАКТЕР.

Землі, що лежать між Сяном і Збручем, мають яскраво мішаний характер. Треба раз на завжди позбутися оман, що наші південно-східні воєвідства — то українська країна. Тільки у станиславівському воєвідстві українці мають перевагу.

На землях „Малопольскі Всходнєй" співжиємо так, як співжили від віків наші прадіди з русинами чи українцями, раз краще, раз гірше. Колиж українські представники висувають гасло політичної автономії тих земель, то й тамошні поляки мають дещо у тій справі сказати.

Бажанням польської людности східних воєвідств є реформа територіяльної самоуправи. Посли поляки, що репрезентують ту людність, спільно з послами інших польських земель і з українськими послами станути до праці над законами, що мали би на меті адміністрування на засадах самоуправи окремими культурно-господарськими справами ріжних частин Польщі.

ШКОДА ГОВОРИТИ..

Українці, що групуються біля партії УНДО, стоять на ґрунті нормалізації і мають застереження до українських екстремістичних груп. Найбільш суттєвою умовою щирого польсько-українського співжиття є: 1) щоб українці ясно і без сумніву ствердили, що стоять на ґрунті польської державности та безоглядної назавжди приналежности південно-східних земель до Річипосполитої і 2) льояльна і щира поведінка згідно з тим твердженням. На всілякі спроби половинної згоди чи нещирої нормалізації відповідаємо словами Хмельницького: „Шкода говорить".

При цьому ясна наша позитивна декларація: Признаємо культурно-національну окремішність українців, шануємо їх греко-католицький обряд, братній нашому римо-католицькому, розвиткові українського народу в межах Річипосполитої не уважаємо суперечним з розвитком могутньою польської держави.

МИ МАЄМО ЧАС...

І по польському боці є в суті речі зрозуміння для необхідности згідного співжиття з українським народом. Те співжиття буде, може залишиться теперішний курс нормалізації, щоб це не сталося, може з українського боку дійдуть до голосу облудні елєменти, яких каторга Москви не навчила, але ми почекаємо. Ми маємо час.

Після того референт обговорив ще жидівську справу підкреслюючи, що польському народові тісно на території Польщі і поляки не мають змоги праці навіть свому молодому поколінню, тому мусять виповісти гостину кільком мільйонам жидів, що прийшли в повоєнних роках з Росії. Вкінці заявив, що справи жидівської еміграції не полагодять такі методи як палиця і ніж, яких вживає правиця. Наприкінці своєї промови занявся відомими селянськими заворушеннями та торкнувся справи комуністів.

ТРОХИ ОДНОСТОРОННЕ СТАНОВИЩЕ...

В дисусії перший забрав слово пос. **Кшечунович**, який навязуючи до поглядів референта в українській справі заявив, що властиво той погляд зводиться до того: „будьте льояльні — матимете повні права". Це становище правильне, але трохи одностороннє. Не знаю, чи доживемо так швидко хвилини такої генеральної льояльности цілої української людности. Наш обовязок створити умовини, щоб та людність привязалася до польської держави так, як до вій ни була привязана до габсбурської монархії. Гадаю, що це далосяб легко осягнути. Шляхом до того булаб розбудова справжньої самоуправи.

З черги промовляли: пос. **Тимошенко**, який поставив вимогу створити окремий уряд для меншинних справ, пос. **Гидя**, пос. **Закроцький**, посолка **Присторова**, пос. **Длугош** і пос. **Дембіцький**.

Промова посла Целевича.

Від УПР забрав у тій дискусії слово пос. Целевич.

Є ТІЛЬКИ ОДНА УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Референт — говорив пос. Целевич — відріжнює два українські питання і ділить українців на галицьких та волинських. Українці стоять на становищі, що є тільки одна українська справа. Український нарід — це живий орґанізм і не треба робити ріжниці між Львовом і Луцьком. Ніякий штучний адміністраційний поділ не має сили розділити життєві справи, які є спільні. Є такі політики, які твердять, що південно-східні землі здобуті кровю поляків і що вони є єдиними господарями тієї країни. Якби так міркувати, то можна би дійти до абсурду в українській справі.

Українці нераз виясновували, що стоять на становищі польської державности, маючи на увазі всі висновки, що з того випливають. Але не можна погодитись з тим, що передовсім має прийти заспокоєння, а потім прийдуть реформи. Гадаю, що треба зачати від реформи унормування відносин між обома народами. Референт помиляється, коли каже, що у змаганні до нормалізації тих відносин є перешкоди тільки серед горішніх верств українського громадянства, підчас коли широкі верстви української людности тих перешкод не роблять. Гадаю, що тут головна перешкода, — це наслідки, які випливають з хиткости уряду в українській справі і становище польського громадянства, що станула до боротьби у тій справі.

БОРОТЬБА З НОРМАЛІЗАЦІЄЮ.

Стверджую, що заогнення велике і треба би якнайшвидше тому протидіяти. Ендецький табор проголосив у свому часі боротьбу з нормалізацією польсько-українських відносин, а ендецькі впливи у південно-східних воєвідствах були дуже сильні. Тай сьогодні ще психіка місцевого польського громадянина засадничо не змінилася. Польське громадянство в часі останніх виборів до сойму не голосувало на українських кандидатів. Проти українців ведуть акцію, кидаючи гасла: „ані пяди землі для українців". Говорять про окремішність гуцульського народу і т. д. У тій акції бере участь багато військових у чинній службі і урядовців на високих становищах. Полк. Пашкевич сказав, що українці такі самі вороги держави, як большевики. Що це має значити і які наслідки можуть викликати заяви того роду?

НЕ МОЖНА ЧЕКАТИ.

Українське питання знайшлося у критичній точці. Тому не можна погодитися з послом Войцеховським, що вони можуть чекати на розвязку. У звязку з теперішніми випадками у світі, у звязку з перегонами зброєнь необхідно якнайшвидше приступити до поладнання української справи. Українці хочуть духово відділитися від Росії і спільно з польським народом змагати до великої історичної мети.

Після посла Целевича промовляв пос. **Заклїка**, який заявив, що поляки не можуть погодитися на вимогу територіяльної автономії, яку ставлять українці і український університет не може бути у Львові, бо це польське місто.

Після промови послів **Валевського та Міхаловського** торкнувся української справи пос. Бакон кажучи, що і поляки і українці повинні собі взаємно відпустити гріхи. Пізніше говорив пос. Камінський, а від жидівської репрезентації відповідав референтові пос. **Зоммерштайн**.

Української справи торкнувся ще пос. **Остафін**, заявляючи:

„Хочемо жити з українським народом у гармонії, час, щоб ми заключили подружжя, але християнське, католицьке подружжя, яке каже: „прирікаю тобі любов, вірність і послух". Католицьке подружжя на те, щоб не брати розводу. Як приречете нам також послух, тоді прийде згода, тоді прийде час на нормалізацію.

З послами Целевичем та Заклікою полемізував пос. **Вагнер**.

Після того промовляли ще раз посли Кжечунович, Закроцький, Целевич, Закліка і Гиля.

Подяка Проф. Др. Паньчишинові.

Наш син Богдан, уч. V. гімн. тому 8 роки тяжко захорів; уже не було надії на виліченя. В „послідній мінуті" ми звернулися з ним до Вас, Вис. Пов. Пане Професор! Правильною діагнозою і вмілим лікуванням Ви вирятували його. Нині він зовсім здоров і продовжає перерваву науку.

На цьому місці складаємо Вам, Вис. Пов. Пане Професор, нашу щиру подяку. Вдячні родичі

о. Михайло і Ольга Осадци.

Ходачків Мал. пов. Тернопіль, дн. 24. І. 1938.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НЕ МАЄ ПІДСТАВ НЕТЕРПЕЛИВИТИСЯ"...

Десь коло год. 2-ої після півночі забрав слово премієр Складковський. У своїй промові присвятив він трохи часу національним меншинам і українцям. Між іншим сказав:

„Всякого роду прояви ненависти, чи знетерпеливлення з боку польського народу до меншин уважаю за тяжку помилку, що мусить скорше чи пізніше пімститися на Польщі.

Меншина повинна заховуватися у відношенні до держави льояльно, але — як вияснив уже п. референт — це не може бути льояльність пасивна, це не може бути льояльність формальна."

А роля уряду?

„Уряд, як представник інтересів держави, мусить стояти постійно і непохитно понад усіми задражненнями і конфліктами дня, неминучими поміж окремими членами більшости і меншости. Уряд мусить дивитися на дальші цілі держави і нормувати їх.

Я, дивлячись в очі панам колеґам українцям, можу сказати, що в цій хвилині український нарід не має підстав нетерпеливитися. Я стверджую, що за часів співжиття з Польщею український нарід скоро розвивається під культурним оглядом. Розвивається теж під господарським оглядом у такий спосіб, що, дай Боже, щоби в цілій Польщі населення так розвивалося під господарським оглядом, як розвивається в частині Галичини."

Літаки ґен. Франко збомбардували французьку територію.

Агенція Аваса повідомляє, що літаки ґен. Франко збомбардували в понеділок місто Пійґсерда. 6 бомб впало на французьку територію. Французький уряд думає зголосити енергійний протест в Саляманці. Крім того хоче скріпити протилетунські батерії на еспанському пограниччі незалежно від повітряної охорони кордону, яку досі переводили.

Багато мешканців міста Пійґсерда втікло до Бург Мадам на французькій території. Французька влада хотіла намовити їх до того, щоб вечором вернулися до Еспанії, але більшість утікачів відмовилася від повороту. В місті тепер є коло 400 втікачів, з того багато ранених, яких відвідав еспанський консуль.

—o—

З відчитової салі.

„Відродження католицизму у Франції" — виклад **проф. д-ра М. Чубатого** в серії Академічних Вечорів.

Минулонедільний виклад на подану вгорі тему проф. д-ра М. Чубатого був безперечно одним із найцікавіших у цьогорічній серії Академічних Вечорів. Зложились на це як форма реферату, що був радше репортажем, основаним на безпосередніх поміченнях прелеґента та на розмовах з ріжними людьми підчас його довшої вакаційної мандрівки по цілій Франції, так і цікавий зміст. Референт обговорив ширше теперішній стан і ролю французького духовенства у ріжних ділянках його праці та його впливи на все громадянське життя, які зростають з року на рік. Референт схарактеризував теж працю католиків серед робітництва, жіноцтва і шкільної молоді, яка є просто подивугідна і видає уже гарні овочі. Це справжне відродження католицизму, яке кидається у Франції в очі на кожному кроці. При цій нагоді кинув прелеґент кілька оригінальних думок про ментальність французьких католиків, які нераз не думають зовсім про творення якоїсь окремої чисто католицької партії (бо їм вигідніше і доцільніше мати впливи в ріжних партіях, де вони мають своїх людей), не захоплюються ґен. Франком та його акцією в Еспанії, на що мають свої арґументи і т. д. Словом — реферат д-ра М. Чубатого кинув багато цікавого світла на нинішній стан католицизму у Франції, що по довгих роках занепаду й переслідувань переживає очевидний підем духа і виявляє помітний зріст впливів та значіння у всьому прилюдному житті. Реферат був настільки цікавий, що повинен би появитися друком.

По широкому світі.

Латвія підписала з Апостольською Столицею договір, зобовязуючися утворити факультет католицької теольоґії при риському університеті.

У болгарському уряді змінено міністрів внутр. справ, війни та освіти.

Чехословаччина збільшила свою жандармерію на 2.000 людей.

Большевики почали репресії проти населення манджурського й корeанського пограниччя. У Давнії арештовано 60 осіб, з них 40 розстріляли.

Литовська поліція викрила замах на президента Ковна; замаховець — це звільнений з праці урядовець.

У Румунії повстала „найвища жидівська рада", що має обєднати всі жидівські політичні й суспільні орґанізації.

Бразилійська поліція найшла на передмісті столиці склад зброї; при цьому дійшло до перестрілки з інтеґралістами.

Будинок совітської амбасади в Ганков згорів з невідомої причини.

Жінка б. французького премієра Блюма Тереса померла; в її похороні, що відбувся нині рано, взяла участь лише найближча родина.

Австрійський посол у Празі запротестував проти поведінки чеської адміністрації, яка відбирає працю здавна поселеним громадянам Австрії, відбирає їм дозвіл на побут і т. п. Австрія погрожує подібними репресіями проти чехословацьких громадян.

Японський уряд мабуть не вишле представника на найближче засідання міжнародного бюра праці.

Британський военний корабель „Сендвіч" висадив частину залоги у Вейгайвей для охорони тамошніх британських громадян.

В італійських корабельних варстатах у Ґенуї спустили на воду контрторпедовець „Аіроне".

Французька поліція має підозріння, що відомого російського публіциста Навашіна вбили „капуляри".

НОВИНКИ.

— В Українському Лікарському Товаристві черґові сходини членів у пятницю 28. ц. м. в год. 7. вечір. На сходинах виголосить д-р Мирослав Попович свій доклад п. н. „Штучний викидень (абуртус) у світлі критики, евгеніки і соціольоґії". — Засідання Виділу в середу 26. ц. м. в год. 7. увечір. —Приявність усіх виділових конечна. 221

— Т-во „Молода Громада" в Тернополі при співучасти всіх культ.-освіт. установ міста святкує 20-і роковини смерти Героїв з-під Крут Великим Святочним Концертом, який відбудеться **в суботу 29. І. ц. р.** в год. 7.30 веч. у салі Міщанського Братства. Перед концертом відправиться в парохіяльній церкві святочна панахида в год. 6. Подробиці в афішах. 220

— Українські пісні в німецькому радіо. В середу 26-го ц. м. в год. 18.40 передає берлінське радіо (Дойчляндзендер) українські пісні у виконанні **п. Іванни Синенької-Іваницької.** Відповідні пояснення подаватиме відомий дослідник українсько-гуцульського побуту д-р Г. А. Кіпперс-Зонненберг. Передбачені ще й дальші виступи п. Іваницької в берлінському радіо.

— Україніка. „Фелькішер Беобахтер" з 22. ц. м. помістив статтю присвячену українським роковинам, звязаним з цією датою. Стаття підкреслює, що минулий рік дуже сильно законтуалізував питання незалежної української держави у міжнародній політиці, та звертає увагу на зріст українського націоналізму в СССР, де після самовбивства Любченка годі найти людину, яка взяла на себе обовязки голови совнаркому УССР. — У „Вестфаліше Ляндесцайтунг", націонал-соціялістичному щоденнику, що виходить у Дортмунді, появилася ще 20. ц. м. передова стаття присвячена українським роковинам. Автор, п. Йозеф Бердольт з Варшави, широко описує події 1917—20 рр. на Україні на тлі загального положення у Східній Европі. При цьому він з натиском підкреслює, що Україна відкинула пропозицію Антанти, яка погоджувалася визнати нашу державу під умовиною, що вона вишле свою армію проти Центральних Держав. Стаття кінчиться розглядом большевицької політики в УССР та реакції з боку українського населення.

— Гостре стріляння на Замарстинові. У днях від 3. до 28. лютого з виїмком неділь, відбуватимуться на військовій стрільниці в Замарстинові вправи військових відділів, получені з гострим стрілянням. Полосу загрожену кулями охоронятимуть стійки і їх вказівок повинні слухати всі прохожі, бо хто хотів би переходити ту полосу самовільно, коли захоче, міг би наразитися на небезпеку втрати життя.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші виграні на чч: 50.000 зол. на ч. 43747 10.000 зол. на ч. 54542, 90308, 98770; 5.000 зол. на ч. 149010, 182771, 188679; 2.000 зол. 15118, 17642, 33489, 37620, 47364, 53036, 61038 64391 67144 71820, 87230, 109781, 130922, 134284, 176878, 181002; 1.000 зол. 1015, 7621, 32150, 67287, 79159, 97182, 112181, 115528, 119341, 121774, 122769, 132447, 133885, 162383, 176369, 187678.

— Арештували священика. В Сяноці з доручення прокуратора арештували пароха Улюча, березівського повіту, о. Романа Солтикевича.

— Жидівський щоденник по 5 гр. за примірник. У Львові почав виходити писаний жидівським жарґоном щоденник „Ное Лемберґер Ідіше Цайтунг". Примірник цього часопису коштує 5 гр.

— Львівська хроніка. На Гетьманській вулиці зударилося авто Міської Управи з особовим автом наслідком чого міське авто сильно ушкодилося. При цьому потерпіла 58-літня Марія Семаш, якій авто скалічило руку. — Нічю на 24-го ц. м. вломники вломилися до споживчої крамниці Рудольфа Меллера при вул. Личаківській 165 та забрали тютюневі вироби та більшу кількість споживчих товарів, всього разом на суму 1630 зол. Крамниця була обезпечена від крадежі. — Нічю з суботи на неділю слідча поліція перевела облаву в 2-ій і 3-ій дільниці. Притримали 74 особи, щоб ствердити їх тотожність.

— В домі при вул. Бляхарській 12 дня 24-го ц. м. зачадилася родина Михайла Баркета; зачаджених: Баркета, його жінку Павлину і їх 16-літнього сина відвезли до лічниці.

— Виемiґрувало 7.000 волинських селян. Еміграційний Синдикат ствердив, що з одного луцького повіту виїхало до заморських країн у 1934 р. — 315 осіб, у 1935 р. — 674, у 1936 р. 1294 і в 1937 р. — 2529 осіб. Коли взяти на увагу, що на Волині є чинних 3 еміграційні синдикати, в Луцьку, Рівному і Ковлі — кількість емігрантів з Волині в минулому 1937 р. доходить до 7.000 осіб.

— Йорданська купіль. В селі Уріж, дрогобицького повіту, 93-літній старик, Іван Бурмич підчас водосвяття на Йордан вийшов на ріку дальше від людей, розібрався до гола і вклався у воду ріки. Купався яких 10 хвилин. Після того вдягнувся і взувся в черевики та пішов до дому. В 12-ій годині він ходив у Підмонастирок на друге водосвяття зовсім червоний і здоровий. Люди приглядалися цьому традиційному звичаєві.

— Хотіли втекти з вязниці. Нічю на 25. ц. м. 12 вязнів з одної келії в арешті городського суду в Ярославі виломило двері келії та намагалися втекти на волю. Вязничний сторож завважив це і заалярмував поліцію. Вязні, з яких один стоїть під замітом убивства, відповідатимуть за спробу втечі. Ярославська вязниця, в якій буває нераз до 50 вязнів, має тільки одного сторожа.

— Краєва хроніка. В Долині позбавив себе життя 21-го ц. м. вистрілом з револьверу Антонович, емеритований судовий урядник. Причина: мабуть нервовий розстрій. Залишив жінку й діти. — В управі дібр фундації ... тоцького в Раю коло Бережан у кімнаті ... чого позбавила себе життя стрілом у серце ... лода служниця лісничого.

— Незвичайне самогубство. 20-літній ... Свабенський в Бериї знався добре на електриці і рішив зробити собі при її помочі „смертний фотель". Він ужив до того старий фотель, який стрував при помочі дроту і двох кусників електроди, злучив один із них з уземленням ... лія, а другий з дротом від електрики. ... всім у фотель, одну електроду умістив ... шиї, другу привязав собі до ноги і влучив ... Коли вернулись родичі, він уже не жив.

— Огнем випалюють пришицю. В місцевості Слупя під Кемпном в загороді одного господаря появилася пришиця. Влада вирішила для ... рименту пристосувати американський засіб ... винищування тієї страшної зарази, тобто ... город з інвентарем пустити з димом. ... що власник не погодився на те, вибили ... ввесь живий інвентар і спалили обору з ... знаряддям. Одночасно громаду Коза Велика ... рахунок до районів опанованих пошестю.

— Втопилося 20 циганів. Крізь Віслу ... лавами переправлявся по леді возами ... ський табор, що їхав із станиславівського ... відства в делеґації до циганського ... Квека у Варшаві. У хвилині, коли цигани ... находилися по середині ріки, лід заломився ... циганів дісталось у воду, щезаючи під ... Уратувалися тільки жінки і діти, що їхали ... шими возами.

— Папа вибирається до Кастельґандольфо. У Кастельґандольфо підготовляються ... Св. Отця, що має намір замешкати у тій літній резиденції вже в найближчому ... двох причин: повітря тої місцевости ... же корисно на здоровля папи, а з другої ... Св. Отця хочуть відсунути трохи від ... ялів ватиканського життя, які його ... Відомо, що підчас побуту у Кастельґандольфо папа дає менше авдієнцій як у Ватикані.

— Знайшли гроші у вагоні. На югославсько-румунській границі митна влада в ... знайшла в одному спальному вагоні ... кій були золоті монети (російські ... швайцарські франки) вартости кількох ... ліонів лей. Ніхто з подорожніх, що ... поїздом, не зголосився як власник ...

— Нові присмаки. У берлінських ... складах солодощів появилися нові ... у смаку подібні до чоколяди. Це ... нилії та цукру. У масарських крамницях ... ліні розпродують вже перші білі ... ковбаси з краба у пушках.

— Землетрус у Японії. Округи ... Кобе і Вакаяма навістив землетрус. ... занотовано випадків з людьми ... них шкід.

— **Протижидівська нагінка в Румунії.** Румунський уряд рішив видалити всіх рабінів, що не мають румунського громадянства і відобрати жидам право на ділему зброю. У Чернівцях припинено видавання часопису „Їдіше Цтг.", що виходив під редакцією д-ра Ебнера. Проти жидів спрямований теж розпорядок, що видалює з Румунії всіх купців і промисловців, чужинних громадян, що зареєструвалися після 1. січня 1930 р. Адвокатська палата в Яссах счеркнула 150 адвокатів жидівського походження.

—o—

З театру.

Театр ім. І. Тобілевича: „ОРЛЕНЯ", історичні картини з XVIII. ст. Івана Зубенка. (Саля Театру Ріжнородностей).

Як зазначено і на афішах: песа ця зроблена на підставі монографії І. Борщака про Григора Орлика. Автор песи вибрав з діяльности Орлика те, що могло найскоріше промовити до нашої авдиторії, — те, що вибирають теж автори пес про Мазепу або повістей з нашої козацької бувальщини — патріотизм звязаний з ненавистю до Москви. У першій картині Пилип Орлик на смертній постелі бере від сина присягу, що Григор буде далі вести його працю. У другій картині на версальській алеї завузлується інтрига московського дипльомата та французької маркізи проти Григора як оборонця України і Григор освідчається французькій шляхтянці Дентевіля, пізнішій своїй жінці. У третій — у російському посольстві в Парижі йде далі інтрига проти Орлика, якого довіреного чуру перекуплюють, щоб він давав звістки про свого пана. У французькому замку Дентевіль Орликові у день його імянин прибирають кімнату по народньому, і він запрошує до себе козаків, що служать у його полку, щоб заспівали та затанцювали. Є тут теж сцена з анонімним листом — одна з московських інтриг. У пятій дії Григор Орлик відвідує султана як посол від французького короля, щоб намовити його до війни проти Московщини, і тут він теж зустрічається із своїм особистим та політичним ворогом московським дипльоматом, що приготовляє на нього замах. Остання дія в якійсь придорожній корчмі є сценою замаху на Григора; його джура, що ввесь час брав гроші від його ворогів, спасає його та вмирає за нього, жертвуючи Юдині гроші на козацьку справу.

Автор затримав духа наших народніх пес, хоч і вибрав собі на героя земляка, який виховався у Франції і ввесь перенявся французькою культурою. Бачимо тут Орлика не як французького дипльомата, а як українського патріота, що з однаковим запалом говорить мовно та палко про конечність вювати з Москвою, і тоді, коли він танцює на балю у Версалі, і коли дякує за дарунки своїй жінці у замку Дентевіль, і коли сидить на дружній розмові з султаном на отомані. Песа утримана в чисто народньому дусі дає авторові нагоду розважити глядача теж усякими танцями та піснями. Дія всієї песи йде дуже живо, майже кінематографічно і місцями нагадує проект фільмового сценарія. Ширша маса публики живо реагує на високо патріотичні промови Орлика, який у свому обуренні не добирає слів, як дипльомат, а рубає як козак шаблюкою.

До скромного завдання, яке поставив собі автор, не можна підходити з суворішими вимогами, ніж до того, як історично могли такі постаті виглядати. Управа театру подбала за гарні костюми і зладила приємні для ока декорації.

Львівська публика, що вже давно не бачила театру, виповнила салю по береги так, що з дві сотні осіб залишилися без місць.

Артисти, що грали цю песу не вперше, були добре підготовлені і заслуговують на повне признання. Головні ролі грали М. Бенцаль і О. Бенцалева, І. Рубчак, А. Теплий, А. Радванський, А. Яковлів і К. Кемпова. Окремі оплески збирали танцюристи.

м. р.

—o—

✝ Посмертні згадки.

АНТІН ТАРНАВСЬКИЙ

Дня 17. листопада м. р. помер у львівському шпиталі б. поручник У. Г. А. Антін Тарнавський, проживши 46 літ. Покійний уже як молодий учень гімназії в 1914 р. став вояком австрійської армії де скоро дослужився ранги поручника. Як багато інших дістався в російський полон, з якого по кількох місяцях утік. Пізніше був на італійському фронті і брав участь у бою над р. Піявою. По розпаді Австрії в 1918 р. Покійний один із перших зголосився до служби в Українській Армії, де дався пізнати як боєвий і високоідейний старшина. Був командантом сотні, а пізніше куріня 8.-ої бригади У. Г. А. і брав активну участь у всіх боях та операціях цієї славної української частини, почінаючи від самбірсько-хирівської оборони аж до здобуття Києва. В дальшому ході визвольної війни, перейшов Покійний цілу трагедію У. Г. А. включно з тифом і „переходом" під Літином до польської неволі, з якої втік на початку 1921 р. В роках 1921—1923 доповнив свої студії, а рівночасно з великою енергією віддався суспільно-громадянській праці в родинному місті Мостисках і повіті. Був визначним діловим ріжних повітових і місцевих українських установ, зокрема основником і головою спортового т-ва „Скала". В 1927 р., скінчивши правничі студії на львівськім університеті, працював далі як адвокатський аплікант, не відриваючись і від громадянських обовязків. Визначався як здібний режисер аматорських гуртків. Тяжка недуга, якої набрався в часі війни, підірвало його здоровля, а будучи незаможним інтелігентом, він не мав засобів на основне лікування. Тому мусів відійти так передвчасно. До останньої хвилини життя, будучи вже напівпритомний, мріяв і говорив про відродження Української Держави. Свідомий своєї недалекої смерти, плакав лише над тим, що йому вже не доведеться бачити столиці України — Києва, яку він так геройсько здобув від ворогів в 1919 р. Покійний лишив жінку, учительку в корінній Польщі, й 3 малих дітей. В. Й. П.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Столітній календар.

Перевелися столітні люди, переводяться столітні вина, переведуться незадовго столітні дуби. Одно що не переведеться — це столітні ювилеї і... столітні календарі.

Столітні ювилеї Богу дякувати, що будуть, бо може з часом змаліє число 10, 12 і 15-літніх ювилеїв, яких маємо кожного року ікс плюс ипсильон і від яких тяжко обігнатися.

Столітні календарі теж Богу дякувати, що будуть. З них, як з книги Вп. П-і Сибіллі, Саби чи іншої Есмеральди можемо дізнатися наперед, яка буде погода в кожнім місяці.

Цьогорічна зима викидає нам такі фокуси, що направду забуваємо часто, який у нас місяць.

Грудень, наприклад, бував давнішими часами такий, як його назва. На початку приморозки, потім трохи снігу, потім трохи правдивого морозу, так, що груда замерзала на камінь і ждала на січневі снігові, щоб сховатися врешті під білим ковром. Цього року грудень відразу почав добрим морозом, потім усміхнувся осіннім сонцем, щоби при кінці потиснути холодними кліщами вуха і ноги мешканців Галичини.

Прийшов січень і спершу здавалося, що зима нового року пригадає нам 1929. рік. Але зараз по Різдві січень змінився в березень, вулиці на гірські потоки, а площі на подільські ставки. Ідучи через котрусь із площ мимоволі оглядаєшся, чи не присіло де на широкім плесі стадко качок та чи не випливає ізза вугла човник, з гребцем і мисливим.

Вулецька вулиця, славна з інтензивних маґістратських робіт, над якою цілий минулий рік працювали сотки робітників... вистоюючи по кілька годин денно, створила щось у роді пінських болот, тільки більш непролазних, а менше мальовничих.

Щодня рано заглядаю на термометер, слідджу зміну вітру, оглядаю небо — може прийде хоч малий мороз і дасть змогу сухою ногою дістатися до редакції, раз на тиждень питаюся доставця дров — селянина, що там на селі старі люди говорять, але зміна не приходить. Безнеенне веремя вперто тримається нас — як історичний „пех", як традиційна незгода, як перманентний брак готівки.

Аж учора блимнула мені спасенна думка. Пощо власних обсервацій, пощо пророцтв старих людей на селі, коли є така певна, така добра книжка (едина, що в Галичині сяк-так іде!) — як календар! А в цьому календарі така капітальна сторінка, що має наголовок: „Яку погоду матимемо в такім і такім місяці — на підставі столітнього календаря?"

Миттю до шафи і вже в моїх руках пророча книга. Шукаю: січень, є, читаю:

„В місяці січні: На початку відлига і великі снігові опади, від 15-го морози, при кінці снігові, відтак погода і сильна студінь."

Відірвав я очі від календаря і глянув на вікно: по шибах тарабанив дощ, а небом гналися табуни обмоклих, сірих хмар. Пригадав собі початок місяця: снігу ні на лік, а мороз тиснув аж повіки примерзали.

— Що читаєш? — спитав мене товариш, що якимсь чудом добрив до моєї камениці мокрий тільки до колін.

— Студіюю столітній календар

— Цікаво! А подивися на липень, бо я цього року маю в липні відпустку!?

— Чому ти, а не я?!

— Бо маю вже досить інших місяців. Минулого року в червні, позаторік у серпні. Цього року невідклично липень!

Я глянув у календар... „До половини місяця спека і постійна погода. Потім до 20-го хмарно, але без дощу, а від 20-го до кінця знову прекрасна погода."

— Добре! — погодився я. — Можеш цього року їхати на липень.

А сам аж душуся зо сміху. Буде напевно цілий місяць мокнути. Адже столітній календар виразно пише: „цілий місяць прекрасна погода!"...

Галактіон Чіпка.

Спорт.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. Т. „СТЕП" У ЛЬВОВІ.

В неділю 23. п. м. відбулися у Львові звичайні Загальні Збори У. С. Т. „Степ". Присутніх було 50 членів. Зборами проводив п. П. Степик, секретарював п. Петречко. На самому початку Збори вшанували память померлого члена Т-ва Йосифа Крука одноховилинною мовчанкою.

Після відчитання протоколу поодинокі члени Виділу складали свої звіти. Зі звіту секретаря п. Балицького довідалися приявні, що Т-во має під цю пору 80 членів, здебільша ремісників і робітників. З причини недостачі відповідних засобів, „Степ" він дуже скромну діяльність, обмежуючись лиш до секції копаного мяча й пінг-понгової. Дружина копаного мяча розіграла в минулому сезоні 21 змагань, у тому 15 товариських і 6 змагань за мистецтво II-кляси, осягаючи загальне відношення воріт 85:55. Під теперішню пору секція має 32 копунів. Пінг-понгова секція розіграла досі 9 змагань. Саме тепер бере вона участь у змаганнях за мистецтво українського Львова. Скарбник подав, що Т-во мало у приходах 947 зол., у розходах 910 зол. Господарський звіт виказує, що інвентар Т-ва осягає суму 1.000 зол.

Після звітів на внесок Контрольної Комісії Збори ухвалили абсолюторію старому виділові; вибрали з черги новий виділ у такому складі: голова: Петро Степик; заступник голови: Евген Чучман, секретар: Володимир Балицький, скарбник: К. Петречко, господар: Дм. Сачинський. Члени виділу: М. Біріж і О. Копан. До Контрольної Комісії ввійшли: Павло Музика, А. Ільків і А. Приймa. В дискусії бесідники підкреслили, що рішуче треба подбати про поширення спортової ідеї при допомозі ріжних спортових рефератів.

При кінці слід згадати, що згадане Т-во обєднує у своїх рядах здебільша робітничий та ремісничий елемент, який при більшому зацікавленню і помочі українського громадянства міг би принести гарні наслідки своєї праці.

В. Б.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Зимова заправа копунів. Від понеділка 24. п. м. почалася зимова заправа копунів, вибраних із дружин Окружної Ліги. З України визначено до тієї заправи таких змагунів: Воробець, Скрегота, Магоцький, Петрів і Скопець П. Тренінги будуть відбуватися кожного понеділка й четверга у Спортовій Галі при вул. Яблоновських. Початок тренінгів в год. 20.

Перемога польських гаківкарів у Латвії. В Ризі відбувся гаківковий мечч між репрезентаціями Варшави й Риги, який закінчився перемогою Варшави 3:1 (1:0, 1:1, 1:0).

Швайцарія зремісувала з Канадою. Гаківкова репрезентація Швайцарії осягнула з канадійською дружиною „Садберійські вовки" вислід 1:1. Швайцарці мали ввесь час перевагу й канадійці, які вели 1:0, з великим трудом вдержати нерішений вислід.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ZEITSCHRIFT FüR GEOPOLITIK. XIV. Jahrgang 11 Heft, November 1937. Inhalt: Seeberg: Betrachtungen zur Eismeer- u. Ostseepolitik der Sowjetunion. Hange: Finnmarken und Spitzbergen. Grüssner: Alandinseln — ein wehrgeopolitisches Problem in Ostseeraum. Stamath: Die Lage am Eismeer. Berichte. Schrifttum. Staatenwirtschaft.

ZEITSCHRIFT FüR GEOPOLITIK. XIV. Jahrgang 12. Heft, Dezember 1937. Inhalt: Semjonow: Raumüberwindende Männer. Billeb: Geopolitische Auswirkungen der Luftfahrt. Reisner: Afrikas Energiewirtschaft. Berichte, Schrifttum. Weltrundfunk.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 26. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилія“. Для молоді недозволене.

Четвер 27. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилія“. Для молоді недозволене.

Пятниця 28. І. год. 7.30 „Старосвітська ідилія“. Для молоді недозволене.

Театр Рімнородностей:

Середа 26. І. год. 8 веч. Ювил. вечір в честь К. Шимановського.

Четвер 27. І. год. 7.30 „Дімок з карт“.

Пятниця 28. І. год. 7.30 „Дімок з карт“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

СУДОВА ВИШНЯ:

26. І. Орлиця.
27. І. Під куратолею.
28. І. Процес Мері Деген.
29. І. Шар'ва.
30. І. Довбуш.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

СТЕБНИК:

26. І. Хмара.
27. І. Мазепа.
28. І. Гетьман Полуботок.

Театр приготовляє до вистави історичну пєсу „Пісня Бескиду“.

КІНА.

АПОЛЬО: „З кохання для тебе“

АТЛЯНТИК: „Товариші зброї“.

ВАНДА: „Матура“; „На сторожі закону“.

ҐРАЖИНА: „Наречена з Відня“ (оп. Легара).

ЕВРОПА: „Її найбільша помилка“.

КАСІНО: „Королева перелетістя“.

КОПЕРНИК: „Історія одної ночі“ з Шарлем Бое.

МАРУСЕНЬКА: „Дибук“.

МЕТРО: „Пісенька з Відня“, „Орел летить до Китаю“.

МІРАЖ: „Відень шаліє“, „Орлов“.

МУЗА: „Благословенна земля“ (Ел. Райнер, Павло Муні).

ПАКС: „Не забудь про мене“ (з Вен. Джіглі, Маґдою Шнайдер, Петром Боссе).

ПАЛЯС: „Затанцюємо“ з Фред Астером і Джінджер Роджерс.

РАЙ: „Крайцерова соната“ з Ліль Даговер.

РІЯЛЬТО: „Подружжя з любови“ з Мирною Лой і Варн. Бакстером.

СВІТ: „Забуті липи“, „Білий Тарзан“.

СТИЛЕВЕ: „Графиня Владінов“ і ревія.

ТОН: „Многі глупоти“, „Дармоїд“.

УТІХА: „Підводний човен ч. 9“ і ревія.

ХИМЕРА: „Світальні тіньочі“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Барсельона“ та „Світова вистава“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Китай і Індокитай“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 26. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 8.10 Тягнення мільона; 11.15 Для шкіл: Дай переписати, для молодших дітей. Музика з пл.; 11.40 Гершвін: „Американець у Парижі“ увертура; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Музика з пл.; 14.00 Пісні у вик. Корвін-Шимановської; 14.25 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Пятигорець“ В. Лозінського, Музика з пл.; 15.20 Віс[...] з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилина читань для старших дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Оркестра; 16.50 19.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Найменші кораблі воєнної флоти; 17.15 Історія танку; 17.50 Ранти та доживіття; 18.00 18.50 Спортові вістки; 18.10 „Партійка політики п. рад. Строцця“; 18.20 У зимове пополудне, словно-муз. авд.; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Китайський мур“ репитац'я прози Марс. Грабовської; 19.20 Пісні в супр. форт.; 19.35 Початки неотомізму в Польщі; 20.00 Розр. концерт: сальон. орх., Гена Льорей меццосопр., Ділик.Гранковський тенор; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.40 Чвертьгодина поезії; 22.00 Танк. музика, рефрени; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл., у перерві Куток гумору.

Четвер, 27. січня 1938.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Клясична симфоні'я: у прогр. Гайдн Симфоні'я д-дур; 11.40 Співає Маріян Андерсон (контральт); 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат льв. Хліб. Палати; 13.50 Бетовен: Соната ціс-моль, оп. 27. ч. 2. Варіяції „Нель кор піо“, увертура „Еґмонт“, гр. пл.; 14.15 Пісні й арії у вик. Арт. Левковича, баритон у супр. форт.; 14.35 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 „Пятигорець“ В. Лозінського, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молоко; 16.15 Танк. музика; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Найновіші книжки про Далекий Схід; 17.15 Форт. рецітал Дж. Сандора на двоклявіятурнім фортепіяні; 17.50 Спорт. порадник; 18.10 „Дижур“ — година опіки патронату; 18.20 Молодь перед мікрофоном; 18.25, 18.55 Програма на завтра; 18.35 Для сільської молоді; 18.40 Гутірка зі слухачами; 18.50 Спортові вістки; 19.00 Театр Уяви: „Фінал“; 19.30 Різдво на Словаччині, у вик. слов. учителів і академиків; 20.00 „Радіймо життям“ розр. концерт. орх., п'єсеньки, два форт.; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка; 21.45 Ванд. Борови, лавреат літ. держ. нагороди; 22.00 Творчість К. Шимановського, форт., скрипка; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із співерового альбума.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 26. січня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 19.10 Фільм. мельодії, 20.00 Брукнерові твори, 21.30 Вальси; БІЛГОРОД 18.00 Пісеньки, 20.00 21.00 Вечір гумору; БРАТИСЛАВА 19.30 20.00 21.00 22.00 „Чародійний флет“ оп. Моцарта; БУДАПЕШТ 17.00 Молодь співає, 18.00 23.10 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.30 18.00 Сучасна австр. музика, 18.40 Весела авд., 19.25 20.00 Моцартівський концерт, 21.45 Твори Рігальдіні у вик. квартету; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 14.00 20.15 Розр. музика, 18.15 Скрипка; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.15 22.00 23.00 „Іль Камп'єльо“ оп. Вольф-Ферарія; МОР. ОСТРАВА **22.15 „Наталка Полтавка“ оп. Котляревського;** ПРАГА 15.15 Розр. програма з участю жін. хору, 18.15 Розр. музика, 20.55, 21.00 Симф. концерт; РАДІО ПАРІ 21.15 Авд. для молоді, 21.30 22.00 23.00 Веселий вечір; РИМ 21.00 Симф. концерт, 22.00 Розр. програма, 23.15 Танк. музика.

Четвер, 27. січня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні і форт. твори, 18.00 Розр. концерт, 19.30 Пісні Генд до слів Девса у вик. хору, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 20.00 Пісеньки; БУДАПЕШТ 12.05 Циг. музика, 17.30 Спів, 21.15 22.00 Бетовенові сонати у вик. Доганьї, 22.50 Симф. концерт; ВІДЕНЬ 17.30 Симф. етюди Шумана, 19.25 20.00 Військ. орх., 21.10, 22.00 Вагнерівський концерт, Меркер сопр., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 21.15 Скандинавська музика; КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 22.50 Форт.; МОР. ОСТРАВА 19.30 20.00 21.00 22.00 „Д-р Іван Фавст“ оп. Райтера; ПРАГА 20.05, 21.00 „Веселі куми з Віндзору“ оп. Ніколая, 21.35 Соната г-моль Ліста на форт.; РАДІО ПАРІ 21.30 22.00 23.00 „Естера де Карпентра“ оп. Мійода; РИМ 21.00 22.00 23.00 „Травіята“ оп. Верді.

БІРЖА.

Львів 25 січня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·38, 88·05, Доляри американські 5,27·50, 5,25·00, Доляри канад. 5,27·00—5,24·50. Фльорени гол. 294·77—293·05, Франки фр. 17·79—17·39, Франки швайцарські 122·30—121·50, Фунти анґл. 26·43—26·27, Гульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·04—117·00 Кор. норв. 131·88—131·90. Корони шв. 136·18—135·20. Ліри італ. 20·80—21·00, Марки фінлянд. 11·68—11·25, Марки нім. 112·50 — 109·00 Шилінги австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 119·00 — 115·00

Акції.

4 і пів проп. внутр. 65·75, 65·63. 3 інв. 1 ем. 82·50 серія 90·00, 3 поз. інв. 2 ем. 83·00. серія] 92·00. 5. конверс. 68·75 прем. дол. 42·25, 4 консол. 63[...]

Папери.

Банк Польський 117·00 Цукор 37·50, Вугіль 32·25, 32·25, Ліпьпоп 65·10, Моджеїв 15·50, Островець 57·00, Стараховичі 40·00, 39·25, 39·75, Габербуш 50·00.

Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 25. січня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·05 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·10 зол.
молоко	16—17 сот.
яйця (копа)	7·00—7·20 зол.

Тенденція на масло і молоко вдержана на яйця зниж кова.

Радіокутик.

ДВІРСЬКІ БАЛІ В 17. ТА 18. ВІЦІ.

26. І. год. 17.15 подасть Польське Радіо авдицію з циклю „Історія танку“. Це будуть словно-музичні картинки, які віддадуть стиль 17. та 18. віку, котрий в танках двірських балів проявляється особливо характерно. Такі балі відогравали тоді не тільки товариську ролю, але часто і політичну.

КОНЦЕРТ ЮГОСЛАВЯНСЬКИХ АРТИСТІВ.

29. І. год. 17.15 подасть Польське Радіо концерт югославянських артистів: співачки Софії Давидової та піяністи Ілії Слятіна.

РЕКОНСТРУКЦІЯ ВИСТАВИ З 1769 Р.

Дня 4. ц. м. радіостанція Брюссель І. надала т. зв. „реконструкцію“ першої театральної вистави, яка відбулась в Парижі 6. березня 1769 р. В приявності короля Людвика 15, який сидів в королівській льожі, відіграно комічну оперу. Виконавці бельгійської радіорозсильні постаралися віддати тодішню атмосферу та спец'яльний стиль епохи. Твір та його автор давно вже перейшли в забуття, хоча Монсіньї захоплювалися тодішні аматори опери. Він дістав почесну Легію та був членом Інституту, хоча був тільки аматором-музикою, а на дворі Орлеанського князя виконував обовязки завідуючого та генерального інспектора. Монсіньї вмер в 1817 р. в 88 році життя.

ІТАЛІЙЦІ НАДАЮТЬ АРАБСЬКІ АВДИЦІЇ.

В країнах, що є в сусідстві з Середземним Морем, найкраще чути італійські радіостанції. Багатомовна радіостанція в Барі започаткувала авдиції в арабській мові. Англійський міністр закордонних справ Іден, висловив у Палаті Громад невдоволення Уряду з приводу такої поведінки італійського радія. Він сказав, що не припускає, щоб цього роду авдиції могли поправити відносини між обома державами.

АНҐЛІЙЦІ ТАКОЖ НАДАЮТЬ АРАБСЬКІ АВДИЦІЇ.

8. ц. м. анґлійська радіостанція в Давентрі надала вперше радіовий денник в арабській мові. В інавгураційному святі взяв участь цілий ряд видатних представників анґл. влади, які говорять по арабськи, та представник єгипетської влади. Від цього часу анґлійці вже постійно надаватимуть арабські звідомлення.

ВІЩУВАННЯ ПОГОДИ ПРИ ПОМОЧІ РАДІЯ ТА ТЕЛЕФОНУ.

Віщування погоди в зимові місяці мають першорядне значіння для туристів та комунікаційної обслуги. Одначе радіо може подавати свої комунікати тільки в певних встановлених годинах, які можуть бути недогідні або які може переочити якась кількість заінтересованих. Тому управа почти в Німеччині впровадила в Мюнхен для проби, такі досліди. В'щовану погоду награють на спеціяльну стяжку, та можна її за кожним разом почути, коли накрутити відповідне число телефону. Коли впливають нові комунікати, змінюють в телефоні стяжку. Для розвою зимового спорту в Баварії ця новинка може мати дуже поважне значіння.

ОПОВІСТКИ.

Урядовці Земельного Банку Гіпотечного у Львові складають зол. 20.— на найбідніших, замість квітів на могилу матери тов. Вариводи.

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

КУПНО-ПРОДАЖ

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

РІЖНІ

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло“ — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок [...]